

СПЕЦИАЛНОСТ

АРХИВИСТИКА И ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

<i>ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН:</i>	БАКАЛАВЪР
<i>ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ:</i>	АРХИВИСТ И ИСТОРИК
<i>СРОК НА ОБУЧЕНИЕ:</i>	8 СЕМЕСТЪРА
<i>ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ:</i>	РЕДОВНА

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Студентите от специалност „Архивистика и информационна сигурност” в професионално направление „История и археология” завършват бакалавърска степен с квалификационно наименование “Архивист и историк”.

Обучението продължава четири години (осем семестъра) и включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. То отговаря на ниво 6 и подниво 6Б от Националната квалификационна рамка.

Специалността е ориентирана към подготовка на специалисти с фундаментални познания в областта на историята, архивистиката, документалистиката и професионални умения в областта на информационните технологии.

Завършилите специалност „Архивистика и информационна сигурност” са подготвени професионалисти за работа в сферата на науката, висшето и средното образование, в архиви, музеи, библиотеки и други културни и информационни институции, в администрацията и управлението.

Обучението отговаря на съвременните потребности от специалисти хуманитаристи и обхваща всички основни и специализирани дисциплини по архивистика и история.

Съществен дял от образователния процес акцентира върху придобиване на компетенции в областта на информационните системи и съчетаването на историческото познание с модерните технологии.

Студентите имат възможност да завършат допълнителен педагогически модул за получаване на квалификация „учител по история”.

Учебният план се основава на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на образователно-квалификационни степени “бакалавър”, “магистър” и “специалист”, на Закона за висше образование и е съобразена с нормативите на Югозападния университет.

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

Специалност: „Архивистика и информационна сигурност” – код 04.102.14.10
(формата е валидна само за web-страницата)

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Въведение в история на историографията	3	Стара история 2 част	6
Стара история 1 част	7	Археология 2 част	5
Тракология	7	Средновековна обща история 1 част	5
Археология - I част	7	Средновековна българска история 1 част	5
Избираема дисциплина 1 (първа група)	3	Избираема дисциплина 3 (втора група)	3
Избираема дисциплина 2 (първа група)	3	Избираема дисциплина 4 (втора група)	3
Спорт		Избираема дисциплина 5 (втора група)	3
		Спорт	3
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)	
История на архивите	3	Биографични методи в историческите изследвания	3
Теория и методика на архивните дейности	3	История и изследвания на жените и пола	3
Управление на научни проекти	3	Дипломатика на средновековните кирилски документи от България и на Балканите	3
Мултимедия за историци	3	Пътуващият човек на Балканите през Средновековието	3
Писмена и говорна езикова култура	3	История на комуникациите	3
		Държавни институции и граждански сектор в България 1879-1950 г.	3
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Средновековна обща история - 2 част	5	Нова Балканска история 1453-1833	7
Средновековна българска история - 2 част	4	Нова обща история 1 част	6
История на българския народ XV-XVII век	5	Класически език (старогръцки или латински)	3
Архивистика 1 част	4	Английски език	3
Етнология	3	Архивистика 2 част	5
Избираема дисциплина 6 (трета група)	3	Избираема дисциплина 9 (четвърта група)	3
Избираема дисциплина 7 (трета група)	3	Избираема дисциплина 10 (четвърта група)	3
Избираема дисциплина 8 (трета група)	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	

История на българските архиви	3	Фотодокументи за българското националноосвободително движение	3
Историческо документознание	3	Етноси и религии в Югоизточна Европа	3
Обществено-здравни политики в България 1879-1950 г.	3	История, историческо съзнание и идентичност	3
Аграрни модернизации и политики за селското стопанство в България след Първата световна война	3	Теория и история на държавата	3
Дигитални технологии в музеи и библиотеки	3		
Архиви на жени	3		
	Общо 30		Общо 30

Трета година

Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Нова обща история 2 част	5	Най-нова обща история 2 част	6
Нова българска история	5	Най-нова история на България	6
Най-нова обща история 1 част	4	Българско Възраждане	8
Английски език	3	Историческа антропология Избираема дисциплина 14 (шеста група)	4
Съвременна история на Балканите	5	Избираема дисциплина 15 (шеста група)	3
Избираема дисциплина 11 (пета група)	3		3
Избираема дисциплина 12 (пета група)	3		
Избираема дисциплина 13 (пета група)	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
Мемоарите като исторически извор	3	История на детството и младостта при социализма	3
Дипломацията в документи	3	История и изследвания на мира: пацифистки идеи, организации и движения	3
Съвременни документи и документооборот	3	Документи за дисидентската култура в Източна Европа	3
Организация, теория и методика на българските архиви	3	ЕС – документи, история, институции	3
Архиви на малцинства	3		
Горна Джумая и Благоевград в архивите	3		
	Общо 30		Общо 30

Четвърта година

Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
История на българските институции	5	Информационни технологии в архивите	4
Криптиране, информационна сигурност	4	Аудио-визуална памет и архиви	4
Институции и политики на паметта на англ. език	4	Английски език	3
Дигитални архиви	4	Научна практика в исторически или в учрежденски архив	3
История на местното самоуправление	3	Избираема дисциплина 18 (осма група)	3
Английски език	4	Избираема дисциплина 19 (осма група)	3
Избираема дисциплина 16 (седма група)	3	Държавен изпит или дипломна работа	10
Избираема дисциплина 17 (седма група)	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	

Архивна евристика	3	Модерният конституционализъм на Балканите	3
Кинодокументи и архиви	3	Историческото образование и евроинтеграцията	3
Архиви на Държавна сигурност	3	Международните организации след Втората световна война – документално наследство	3
Архивни сбирки в музеи, читалища и библиотеки	3	Северна и Южна Америка – договори и етапи на сътрудничество през 20 век	3
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ВЪВЕДЕНИЕ В ИСТОРИЯ НА ИСТОРИОГРАФИЯТА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Жана Пенчева, УБ, катедра „История“

E-mail: swu.lib@swu.bg ; jeana@abv.bg

Анотация:

През последните няколко десетилетия историята на историографията по-необходимост заема ключово място в учебния план на множество исторически департаменти. Този лекционен курс по “Въведение в историята на историографията” е основен и единствен, който дава познания на студентите за развитието на историята след появата ѝ като модерна професионална дисциплина. Курсът не е “философия на историята”, а “история на историографията”. Той е въведение към и продължение на кратките историографски прегледи правени по отделни дисциплини от учебния план. Целта е студентите да добият познания за смисъла на самото понятие “историография”; за развитието на историята като изследователска дисциплина, на нейния обект, методи на изследване, изворова база, изследователски подходи, промяната в разбиранията за историческия извор, техники на описание и т.н. Чрез този курс студентите ще бъдат поставени и пред проблеми като - какво историците правят и как те мислят; какво включва историческото “познание”; как политическия и интелектуален контекст влияе на историческото изследване и описание; представите за понятията като познание, разбиране, въображение, обяснение, анализ, наратив; разбирането за това как историята като дисциплина моделира себе си. Заедно с това курсът се концентрира върху школи, кръгове, автори и изследвания, които са представителни за важните тенденции от развитието на историята като научна дисциплина. В него ще заемат място проблеми като професионализацията на историографията и концентрирането ѝ в университетите; възгледите за методологията на

изследването и възможността за “обективно познание”; за връзката между изследващия историк и отминалата реалност; основни промени в мисленето и в практикуването на историците; промените във формите на историческо изследване и историческо описание; спецификите на историческия наратив и историческия дискурс; промяната в концепциите за историческото време и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческото познание от Херодот до Просвещението; появата на историята като професионална дисциплина; Романтизмът в историографията през 19 в.; Класическият историзъм Европа и света; Кризата на класическия историзъм; “Прогресивните историци” в САЩ; школата „Анали“ във Франция; марксисткият подход историографията на Великобритания след края на Втората световна война; германската социална история от 60-те години насам; “Новата социална история“ в САЩ от 50-те до 70-те; постмодерната теория на историята; постмодернизъмът и различни исторически школи и тенденции; интелектуална история; новата социална история; последни тенденции в марксистката историография; новата културна история; История на пола (Gender History); история на сексуалността; От „езиков обрат“ към „исторически обрат“ в социалните науки и хуманитаризма; историографията в страните на бившия съветски блок, общ преглед на тенденциите в българската историография; Последни тенденции в българската историография

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите и отговарят писмено на въпрос.

СТАРА ИСТОРИЯ I и II част задължителна учебна дисциплина

ECTS кредити за I част: 7.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: I

ECTS кредити за II част: 6.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иво Топалилов, катедра „История“

E-mail: ivo.topalilov@balkanstudies.bg ;

itopalilov@yahoo.com

Гл. ас. д-р Александър Порталски, катедра „История“

E-mail: portalsky@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+0су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация

Историята на Стария свят започва с появата на първите писмени паметници, започва с първото себеосъзнаване и духовно съизмерване и самоизмерване на Човека. Тя се възстановява, преди всичко, въз основа на писмени, но също така и на археологически извори.

Основната цел на курса лекции е студентите да се запознаят с първите в света цивилизации, като едновременно с това започнат да добиват историческо мислене за критична оценка и самооценка на околния и собствения свят и поведение, както в древността, така и днес.

Другата важна цел е студентите да научат, че техните (нашите) оценъчни категории имат свое начало, което се корени в Историята на Стария свят, че човешката цивилизация не се развива само и толкова по права и възходяща линия, а се развива с много и преди всичко интелектуални (а не само

материални !) натрупвания, които се реализират чрез пулсации в определени исторически моменти. Тези пулсации се представят от древните цивилизации.

Съдържание на учебната програма

Курсът лекции обхваща най-древните цивилизации на Земята, развивали се от края на IV/началото на III хил. пр. Хр. до средата на I хил. след Хр. в Североизточна Африка, Западна/Предна Азия (Месопотамия, Иранското плато, Същинското Източно Средиземноморие – Леванта, Мала Азия) и Европа (Балканския и Апенинския полуострови). По тези обширни земи се представят, преди всичко, Египетската, Шумерската, Шумеро-Акадската, Вавилонската, Асирийската, Персийската, Хититската, Минойската, Ахейската, Старогръцката, Етруската и Римската цивилизации. Тези цивилизации формират многолико, но единно историко-културно пространство и себеусъвършенстващо се обществено устройство и битие.

Особено важно за човешката история е преминаването на обществата от докласови към раннокласови отношения през IV–II хил. пр. Хр. Това е времето, когато се създават най-старите държавни организации в света, време, с което започва и назоваването им като цивилизации. Тук става дума за Египет, Месопотамия, Минойския Крит, Хититската държава и Ахейска Гърция.

Разцветът на древните общества през I хил. пр. Хр. налага развити класови робовладелски отношения. Това е епоха на максимално духовно развитие и на общочовешки културни постижения, свързани с утвърждаване на ценности, достигнали своя връх в класическа Елада и развили се сетне през елинистическата и римската епоха. Именно тези общочовешки постижения и ценностната система от античността са в основата на общоевропейската цивилизация, продължила своето развитие през Средновековието, Ренесанса и до наши дни, включително.

Упадъкът и залезът на древните общества през първата половина на I хил. сл. Хр., най-добре представено от Римската империя, е период, през който се наблюдава изчерпване на античните обществени отношения, наблюдава се търсене и намиране на обществата на нови (феодални) отношения за по-успешното им преобразуване и за включването на нови народи от “периферията” на античната цивилизация. С това тези нови народи реално стават творци на собствената си и на световната история, разширява се периметърът на историята.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ТРАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 7.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иво Топалилов, катедра „История”

E-mail: ivo.topalilov@balkanstudies.bg ;

itopalilov@yahoo.com

Гл. ас. д-р Александър Порталски, катедра „История”

E-mail: portalsky@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+2су

Вид на изпита: писмен

Анотация

Тракологията е комплексна междудисциплинна наука, която изследва Историята на Тракия и траките в Древността. Нейните извори са писмени, археологически, лингвистични (данни на ономастиката) и живата старина, запазена в традиционната народна култура. В курса лекции Историята на Тракия и траките се представя като неразделна част от Старата история на Югоизточна Европа и Мала Азия. Не напразно в представата на древните името Тракия е най-старата Европа. Тракия - и свързаните с нея Елада и Македония - са началото на Европа.

Тракийското общество и сходните нему, както от Древния Изток, така и от Ахейска Гърция и от Рим през Царския период, се оказват правило в развитието на древните общества. Елада и Рим, само в определени периоди от античната си история, са изключения от това правило. Ето защо, курсът лекции История на Тракия и траките представя общество, различно от класическото робовладелско, каквито са тези в Елада и Рим, но само през античността.

Така, могат да се видят сходствата на Историята на Тракия и траките с останалата част от обществата от Историята на Стария свят. Да се разбере, че първата е неразделна част от втората, а не просто нейна периферия. Могат да се видят спецификите в характеристиката на Историята на Тракия и траките, които са в основата и са част от нашата българска културна история.

Очевидно, Историята на Тракия и траките не представя само и толкова затворена самобитна култура, колкото че тази култура се развива чрез взаимодействия и взаимовлияния с близки и по-далечни цивилизации и култури, чрез контактните зони, както по вода, така и по суша.

Особено важно е, че науката тракология и нейният обект Историята на Тракия и траките се явяват съществен дял от световната културно-историческа наука индоевропеистика.

Съдържание на учебната програма

Историята на Тракия и траките има своето генезисно начало в епохата на неолита (VII–VI хил. пр. Хр.). Тогава се полагат основите на стопанско-културния и социално-поведенчески стереотип на населението в Югоизточна Европа, характеризиращ го за цели хилядолетия напред. Следващият етап в генезиса е епохата на халколита (V)IV хил. пр. Хр., когато в обществото се появяват първите съсловнокласови отношения. През тази епоха обществото в Тракия създава и първите протописмени паметници, съответстващи на и проявяващи тези държавностни отношения. Най-ранната форма на държавност в Тракия, която е подобна и е типологически сходна с номовете в Египет и патесиатите в Месопотамия, както и ранните писмени паметници като проявление на тази държавност, дават основание да се приеме, че с Късния халколит започва Старата история на Тракия. Особено важни в генезиса на Тракийската история и култура са Ранната и Средната бронзова епоха (III – средата на II хил. пр. Хр.). През това хилядолетие и половина, макар, че археологическият облик на културата в Тракия външно се различава от предходния период, то по своето съдържание отношенията в прототракийското общество остават типологически същите – отношения на съсловнокласови държавни организации. По това време, в Египет и Месопотамия на политическата сцена се формират и действат раннокласови държави, включващи в себе си по-старите съсловнокласови държавностни формации, сравними с тези в Тракия.

Началото на Историята на траките се открива в писмени извори след началото и към средата на II хил. пр. Хр. По това време траките се разполагат както в Югоизточна Европа, така и в Северозападна/Западна Мала Азия. При това, те се оказват основна част от една по-голяма палоебалкано-западномалоазийска индоевропейска общност. Върховата външнополитическа изява, чрез която траките от двете страни на Мраморно море и Хелеспонта се вписват особено ярко в Старата история на региона е Троянската война, водена от Ахейско-гръцкия съюз срещу Трояно-тракийския съюз през XIII в. пр. Хр.

Историята на траките през I хил. пр. Хр., особено от VI в. пр. Хр. насетне представя едно раннокласово общество, най-добре изявено от *Одриската държава*. Нейната същност съответства на раннокласовата същност на могъщата Персийска държава от същото време. Одриската раннокласова държава се включва и проявява най-активно в античната история на региона през V–IV в. пр. Хр., когато първа успешно започва да налага ранноелинистически тенденции в Югоизточна Европа.

През елинистическата епоха (края на IV – края на I в. пр. Хр.) *траките* от Югоизточна Европа и Северозападна Мала Азия са част от глобалния свят на елинизма. Най-изявени представители, в това отношение са: в Мала Азия – Витинското царство, а в Югоизточна Европа – Одриското и Гетското царства.

Римската епоха (I–V в.) ликвидира окончателно тракийските държави, като последна в ЮИ Европа, в началото на II в., от историческата сцена слиза Дакийската държава. Организиран са постепенно римските провинции (Долна и Горна) Мизия, Тракия и Дакия. Траки живеят и в източната половина на по-старата провинция Македония.

Елинизацията и романизацията на траките през античността е процес, който обхваща предимно градовете. Масата от населението, организирано по общини, живее в селата, където се запазва жива традиционната народна култура. Именно чрез традиционната народна култура се представя съхранен и обогатен древният хилядолетен стопанско-културен и социално-поведенчески стереотип, който ще бъде наследен и от новодошлото славянско и българско население, за да се запази през Християнството, жив и до нашето съвремие в източната половина на Балканския полуостров – от Карпатите до Егейско море, включително.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

АРХЕОЛОГИЯ I и II част

ECTS кредити: 7.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текущ контрол

Семестър: I

ECTS кредити: 5.0

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

E-mail: alexaim@abv.bg

Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+0су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма включва три модула „Обща археология“, „Класическа археология“ и „Археология на България“. Първият модул запознава студентите с общите теоретични въпроси, които определят спецификата на археологията като самостоятелна научна дисциплина, вторият – с археологическото наследство на Древна Гърция и Древен Рим, а третият – с въпросите, свързани с археологията на българските земи от праисторията до средните векове. Представят се характерните

черти на културата през отделните епохи и области и най-забележителните обекти и паметници в тях. Студентите се запознават с най-новите проучвания и открития и научни концепции и интерпретации. Отделено е внимание на въпросите, свързани с опазването, популяризирането и управлението на археологическото културно наследство в Европа и България и на проблемите и перспективите, които стоят пред него. Семинарните занятия дискутират проблеми, свързани с по-важни групи от паметници или отделни артефакти, които не могат да бъдат обхванати в лекционния материал, а също придобиването на умения за разпознаване на археологически материали и находки от различни епохи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Археологията като наука, възникване и развитие; Палеолит (старокаменна епоха) и мезолит (среднокаменна епоха); Неолит (новокаменна епоха); Халколит (каменно-медна) и бронзова епоха; Егейският свят през бронзовата епоха. Цикладска, минойска, еладска култура; Желязна епоха; Култура на Древна Гърция през архаичната, класическата и елинистическата епоха; Древногръцка архитектура; Древногръцка скулптура; Древногръцка керамика и вазопис; Култура на Древен Рим; Рим – организация на градския живот; Римско изкуство; Поява и развитие на археологията в България; Държавна политика и нормативна уредба по въпросите на културното наследство в България от Освобождението до днес; Палеолит и мезолит в българските земи; Неолит и халколит в българските земи; Бронзова епоха в българските земи; Тракийската култура през ранножелязната епоха; Тракийската култура през късножелязната епоха; Тракийска гробна архитектура и монументална живопис; Изделия на торевтиката в Древна Тракия; Тракия под римска власт (I–IV век); Паметници на античното изкуство в Мизия и Тракия (I–IV век).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

СРЕДНОВЕКОВНА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част

ECTS кредити за I част: 5.0

3л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: II

ECTS кредити за II част: 5.0

3л+1су

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Никола Дюлгеров, катедра: „История”

E-mail: n.dulgerov@swu.bg ; nrdjulgero@uni-sofia.bg

Седмичен хорариум:

Вид на изпита: текуща

Седмичен хорариум:

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът изгражда представа за сходното и различното в историческия път, по който са вървели съвременните народи, населяващи Европа. Търси общите особености в тяхното държавно и политическо развитие – от началото на съществуването на варварските държави на територията на Западното Средиземноморие и Европа, до появата на предмодерните държави. Приоритет на лекционния курс е периодът на зрялото средновековие – XIV–XV в., когато вече са изградени повечето от съвременните държави и когато започват процесите на модернизация в сферата на търговията, икономиката и културата. В обхвата на целия курс се акцентира върху явления и процеси, които се включват в рамките на общоевропейската история като: Кръстоносните походи, търговията на италианските градове-републики, Ренесансът и др.

Забележка: Курсът не обхваща историята на Изтока (Индия, Китай); Северна Европа (Норвегия, Швеция), Русия и Полша.

Целта на курса лекции и семинарни упражнения по дисциплината „Средновековна Обща история” е студентите-историци да получат фундаментални знания върху основното съдържание на средновековната епоха. Сред приоритетните задачи, които си поставя курса са: формиране основни познания за Средновековието; изграждане базови познания за същността на европейския обществен модел през Средновековието (VI–XVI в.); развитие на начална ориентация за работа с исторически и старопечатни текстове, както и с извори на различни европейски езици; подготовка на студентите за занимания със следващите периоди от историята. Курсът надгражда историческите представи на студентите, получени по дисциплината История на стария свят и формира подготвеност за овладяване на по-късния исторически период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в средновековната история; Ранно средновековие V–VII век; Държавата на франките до XII в.; Арабското нашествие в Европа; Германия IX–XII век; Италия и Папството – IX–XII в.; Англия IX–XII в.; Ранносредновековната култура; Кръстоносните походи XI–XII в.; Феодалното общество – характеристика; Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Градовете в Западна Европа – XI–XIV в.; Англия XIII–XIV в.; Франция XIII–XIV в.; Италия и Папството – XIII–XV в.; Централноевропейският регион XIII–XV в.; „Свещената империя” (Германия XIII–XV в.); Рицарски ордени, монашески ордени. Ересите; Испания и Португалия. Великите географски открития; Култура на средновековието – XIII–XV в.; Римската църква в Късното Средновековие; Ренесансът; Кризата на Късното Средновековие; Търговски, културни и политически връзки на европейския и средиземноморския свят.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит.

Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Те подлежат на контрол от съответните органи.

СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити за I част: 5.0

3л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: II

ECTS кредити за II част: 4.0

3л+1су

Форма за проверка на знанията: Изпит

Седмичен хорариум:

Вид на изпита: текуща

Седмичен хорариум:

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Проф. д-р Валентин Китанов (III сем.)

E-mail: kitvalmil@swu.bg

Гл. ас. д-р Янко Христов, катедра „История” (II сем.)

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация:

Учебната програма запознава студентите с историята на българското Средновековие. Обучението по дисциплината е разделено в две части, съответно в два семестъра, като се разглеждат съответно периодът на Ранното Средновековие (VII–XII век) и времето на Второто българско царство (кр. XII–XIV век). Целта е да се създаде основна база от знания за политическите структури, социалния живот и културните постижения на българите през тази епоха. Изгражда се представа за мястото на България в системата на Византийската православна общност. Приоритет на лекционния курс е периодът XIII–XIV в., когато в българската история и култура се появяват множество значими личности и произведения на литературата и изкуството. Особено внимание се обръща на изворите за българската история – собствени и чужди. В обхвата на целия курс се акцентира върху различните сфери на историческото знание: политическа история, история на културата и икономическа история. На студентите се представят най-важните изследвания на класическите автори от областта на българистиката, запознават се с основните теории и изследователски методи, както и с последните постижения на историческата наука. Семинарните занятия предлагат специална подготовка и изграждане на умения за разчитане и коментар на най-важните писмени и вещественни извори; умения за аналитично мислене и самостоятелно писмено изложение от страна на студентите по специално подбрани теми

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в българското средновековие; Предисторията – Кубратова Велика България; Заселването – славяните и прабългарите на Балканите; България до покръстването: езическите ханове – Аспарух, Тервел и неговите наследници; България през първата половина на IX в. Управлението на хан Крум и неговите наследници; Култура на езическа България; Покръстването на България и дипломатията на княз Борис. Симеон Велики; „Златният век” на България. Кирил и Методий и техните ученици в България; Краят на Първото царство; Периодът XI–XII век – византийска власт над българските земи; Култура и общество на ранносредновековна България; Началото на Втората българска държава. Първите Асеневци – Иван Асен, Теодор-Петър; Калоян и Борил. Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Иван Асен II и неговите наследници – разцвет на средновековната българска държава и култура; Политическа криза в края на XIII в; Тертеровци – стабилизация на държавата в началото на XIV в.; Последната голяма фигура – Иван Александър. Шишмановци и разделението на територията; Видинска България при Иван Срацимир; Добруджанското княжество: Добротица и Иванко; Княжеството на Драгаша в Македония; Икономика и търговия по българските земи; Историческа памет и историческите произведения от времето на Средновековието; Култура на Втората българска държава.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит. Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 70:30).

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД 15-17 ВЕК

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 3л+1у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д-р Валентин Китанов, катедра „История”

E-mail: kitvalmil@swu.bg

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите по специалност с първите векове от османското владичество по българските земи (XV–XVII в.) и техния цялостен обществен, стопански, културно-религиозен живот. В лекционния курс се засягат въпросите за османското завоевание на българските земи и неговите последици, отражението на османската политическа система върху ежедневието на българите, ислямизационните процеси и техните резултати, традициите в стопанското производство и специфичните аграрни отношения, състоянието на православната църква и свързания със нея обреден, каноничен и семеен живот, антиосманската съпротива, българския духовен живот през XV–XVII в. По време на семинарните упражнения основен елемент в подготовката и учебната дейност е работата с историческите извори. Студентите придобиват навици за тяхното анализиране и правилен прочит. Получават цялостна представа за постиженията на историографията по проблемите на българското минало през посочения период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характеристика на изследванията по история на българския народ в ранните векове на османското владичество; Налагане на османската власт и механизмите на нейното управление в българските земи през XV–XVII в.; Развитие на икономическия живот в българското село през XV–XVII в.; Аграрните отношения и измененията в тимарската система; Градът като административен и търговски център; Антиосманската съпротива на българския народ през XV–XVII в.; Демографското и етнорелигиозно развитие на българите; Българската култура през XV–XVII в.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят на семинарните упражнения. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

АРХИВИСТИКА I и II част

ECTS кредити за I част: 4.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: III

ECTS кредити за II част: 5.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Еволюционният път на формиране и развитие на архивите в света, периодизацията на историята на архивите, разкриването на типовете архиви и различните архивни модели са тематични акценти в изучаването на историческото развитие на архивите и формиралите се комплекси от документи в тях от древността до съвременното информационно общество. В контекста на историята на чуждестранните архиви се проследяват етапите и политиките при изграждането на националната архивна система в България. В сравнителен план се определят спецификите на класическата и компютърната архивистика. Студентите усвояват умения за работа с електронни документи и архиви и се запознават с основните технологии, използвани в компютърната архивистика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е разпределен в два модула. Първи модул – История на архивите. Втори модул – Етапи на изграждането и функционирането на националната архивна система. Практическите упражнения включват работа с архивни справочници – инвентарни описи, каталози, пътеводители и прегледи и целят да подпомогнат студентите при издирването на архивни извори по определени теми.

Проследява се еволюцията на писмените документи и употребата на различни носители на информация на съответните етапи в развитието на обществото. Студентите се запознават с историческото развитие на архивите в света - от възникването на първите архивни сбирки и архивите в древността до съвременността. В отделни тематични кръгове и в сравнителен план се разглеждат централизираните и нецентрализираните архивни модели; архивното законодателство; професионалното образование, както и проявите на международната общност на сътрудничество между архивите. Специално внимание се отделя на опитите за унифициране на правилата за архивно описание в международните стандарти, както и на европейските норми за достъп до архивите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за издирване и работа с архивни извори и с архивни справочници в чуждестранните архиви (чрез традиционни форми и публикувани в интернет справочници и архивни документи).

ЕТНОЛОГИЯ**ECTS кредити:** 3.0**Език на преподаване:** български**Форма на оценяване:** изпит**Семестър:** III**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Катедра „Етнология и балканистика”, Филологически факултет

Лектор:

Доц. д-р Илия Недин, катедра „Етнология и балканистика”

E-mail: nedin@swu.bg**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Вид на изпита:** писмен**Анотация:**

Курсът изгражда познание върху основния проблемен кръг на етнологичното познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Курсът започва с кратко проследяване на идеите в етнологията и историята на етнологията/антропологията като самостоятелна научна дисциплина. Следващите лекции са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, типология на общностните връзки, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социеталните структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Акцентът е върху етнизма и етносът като общност, както и върху основните теории за етноса и нацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основното съдържание включва основни идеи от антропологичен и етнологичен характер през донаучния период и водещите теоретични направления в историята на етнологията/антропологията: еволюционизъм, дифузионизъм, релативизъм и исторически партикуларизъм, функционализъм, структурен функционализъм, структурализъм, интерпретативизъм, постмодернизъм. Съдържанието по-нататък следва разграничението „общност – общество“, типология на общностните връзки, теории за етноса, типология на етническите общности, етнос и религия, етнос и държавност, етнос и език, теории за нациите; системи на родство, брак и семейство, мит и митология, митичен текст и култура, шаманизъм, магия, ритуал, жизнен цикъл и жизнен път, ритуали на преход; социално-антропологичен минимум: етнология на храненето, етнология на облеклото, етномедицина; човешкото тяло като етнологичен проблем, пол и джандър; етнология на пространството; история и етнология.

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост с обща продължителност 30 часа се осъществява под формата на лекции (2 часа седмично). Лекционният курс е организиран в 15 основни теми, свързани с основните проблеми на етнологията. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит във вид на реферат, който може да бъде поведено кратко теренно изследване или по теоретичен проблем, въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя. Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 70:30).

НОВА БАЛКАНСКА ИСТОРИЯ 1453–1821

ECTS кредити: 7.0

Седмичен хорариум: 3л+1су

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Снежана Димитрова, катедра „История“

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Анотация:

Учебната програма на дисциплината *Нова Балканска история 1453-1821* се състои от няколко тематични модула, които обхващат базисното емпирично и теоретично съдържание на балканската история за периода. Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дебати, чийто залог е начинът, по който изучаваме миналото и отговаряме на предизвикателствата на настоящето. Културно-антропологическата-историческа информация се артикулира в петнадесет теми, свързани с двата основни проблемни регистъра на дисциплината: 1) характерът на османското нашествие на Балканите и настъпилите промени в политическото статукво,

в социалната структура и икономическия развой на земите, включени в системата на османското управление; 2) зараждането на балканските национални проекти.

Съдържание на учебната дисциплина:

МОДУЛ I (За наследството на Османското завоевание на Балканите: историографски ракурси): Ориентализъм и Балканизъм: дебатът днес (Балканите като метафора). Състояние и проблеми на световната османистика (XIX-XX век). „Двата свята“: Ранна история и установяване на османците в Европа до падането на Константинопол. Градът на Балканите 15-19 век—Балканският град: европейски, ориенталски или градът на междинната зона? Османското изкуство на Балканите. МОДУЛ II (Балканите под Османско управление: власт, елити, общество): Апогеят на империята: 1453-1566. „Класическата“ структура на османското общество (XV-XVI). Османските държавни институции в Югоизточна Европа (XVI – XVII в.). Началото на упадък на Османската империя. Османското общество от XVI – XVIII в. МОДУЛ III (Войни и власт: политическо и идеологическо развитие): Европейско - османски политически отношения (XV – XVII в.). Влахия и Молдова през XV-XVIII в. Балканските провинции на Хабсбургите (XV – XVIII в.). Източен въпрос: Османската империя от Конгреса в Немиров до началото на Танзимата. НОД на Балканите: Фаза А (историко-литературно и фолклорно движение). Фаза Б (поява на политически програми и борци за тяхното осъществяване).

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост е под формата на лекции и семинарни упражнения. В учебните занимания са включени и нови форми на работа със студентите: научни експедиции; сравнителен анализи на документални и игрални филми (релевантни на разглежданата тематика) и участие в студентски конференции (в рамките на извънаудиторната студентска заетост). Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 70:30).

НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част

ECTS кредити за I част: 6.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: IV

ECTS кредити за II част: 5.0

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически Факултет

Лектор:

Доц. д-р Иван Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Седмичен хорариум: 3 л + 0 су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3 л + 1 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до края на Първата световна война през 1918 г. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революции. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на обществата в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до края на Първата световна война през 1918 г. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революции. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на обществата в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с автентични текстове. Студентите правят две контролни работи всеки семестър. Изискванията за заверка на всеки семестър са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

НОВА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ**ECTS кредити:** 5.0**Седмичен хорариум:** 3л+1су**Език на преподаване:** български**Форма на оценяване:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** V**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История“

E-mail: kostapaev@swu.bg**Анотация:**

Тази програма се опитва да отиде отвъд едноизмерното и конвенционално представяне на новата българска история. Тя си поставя за цел да предостави на студентите знания отнасящи се както политическата история на периода, така и до една по социално и културно ориентирана история, без да губи усещането за политическата рамка. Споменатият период е твърде добре изследван през последните десет години от различни гледни точки. Целта на курса е да придвижи това ново знание до студентите от бакалавърската степен. Крайната цел е студентите да получат една първоначална ориентация към непрочени и предизвикателни проблеми и изследователски полета като нации и национална идентичност, национална идеология; история на политическата култура, политическа мисъл и социални движения; история на всекидневния живот и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Търновската конституция и началото на българския следосвобожденски политически живот; режим на пълномощията; политически живот на Източна Румелия и Съединението; Политическата криза 1886-87; Стамболовото управление; политически живот и политически партии в България в края на XIX и началото на XX век; национален въпрос от Освобождението до войните; България през време на войните 1912–1918; управление на БЗНС; политически живот и политически организации в България между войните; авторитаризмът в България; националният въпрос между двете световни войни; България по време на Втората световна война; Промаяната на 9 септември 1944 г.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Посещението на седмичните занятия е задължително и част от оценката в края. Под внимание се взима и участието в индивидуални консултации, както и активна работа по време на семестъра. Провеждат се и контролни работи и тестове. Изнасят се и кратки реферати, които също участват в крайното формиране на оценката. Накрая се провежда и окончателен тест за допускане до писмен изпит, както и писмен изпит.

НАЙ-НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част**ECTS кредити за I част: 4.0****Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** текущ контрол**Семестър:** V**ECTS кредити за II част: 6.0****Форма за проверка на знанията:** Изпит**Семестър:** VI**Методическо ръководство:**

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg**Седмичен хорариум:** 3л + 0у**Вид на изпита:** текуща оценка**Седмичен хорариум:** 3л+1су**Вид на изпита:** писмен**Анотация:**

Курсът разглежда основните тенденции и закономерности в развитието на цивилизацията на XX век. Времето между двете световни войни е посветено на политическото, социално и обществено развитие на водещите в цивилизационното развитие държави: САЩ, Великобритания, Франция, Германия, Русия. Втората световна война се разглежда в общоприетите ѝ три етапа на развитие. Проследява се ролята на Студената война за международните отношения през втората половина на XX век, разкрива се същността на блоковото разделение на света след 1945 г., развитието на водещите в световен мащаб държави; студентите се запознават с кризите в привидно монолитния Източен блок и с неговото разпадане, както и с изграждането на ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Международните отношения между двете световни войни; Големите индустриални държави между двете световни войни; Русия и СССР в периода 1917–1939 г.; Победеният победител – Италия между двете световни войни; Германия между двете световни войни; Япония и Китай между двете световни войни; Етапи и ход на военните действия по време на Втората световна война; Дипломатията на Антихитлеристката коалиция по време на Втората световна война; Начало на Студената война; Налагането на „народната демокрация” в Източна Европа (1944–1949); Кризите в социалистическия блок; СССР след Втората световна война; САЩ след Втората световна война; Големите европейски държави през втората половина на XX в.; Далекоизточните държави през втората половина на XX век.; Международните отношения след Втората световна война; Рухването на „реалния социализъм” в Източна Европа; Основни етапи на европейската интеграция.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с документи. Студентите правят контролна работа всеки семестър. Изискванията за заверка на всеки семестър са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

СЪВРЕМЕННА ИСТОРИЯ НА БАЛКАНИТЕ 1821–2008 г.

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 3л+2су

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Димитрова, катедра „История”

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Анотация:

Учебната програма на дисциплината Съвременна история на Балканите 1833–2008 г. обхваща няколко тематични модула, чийто обединяващ център е съвременният дебат за нациите и национализмите. Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дискусии, за да се разкрият ресурсите за *нова* европейска идентичност („Европа отдолу“) в условията на глобализъм и регионални съпротиви. Теоретико-емпиричното съдържание на дисциплината се организира в петнадесет теми, обвързани в три проблемни регистъра: 1) изграждане на националните държави на Балканите; 2) Войните: социална мобилизация, икономически и политически радикализъм (19-ти – 20-ти век); 3) Политически режими на Балканите през дългия 19-ти и късия 20-ти век.

Съдържание на учебната дисциплина:

МОДУЛ I (Национализъм и модерна държавност—теоретичен и историографски казус): 1. Модерност и модернизационни дебати: теоретични казуси. 2. Нации и национализъм: теории и практики (домодерност и (пост) модерност на Балканите. 3. Изграждането на държавата на Балканите: модернизация и национализъм (Политически практики). МОДУЛ II (Национализъм и модерна държава—индивид и власт; общество и нация; държава и правителства; елити и класи—исторически казуси.): 1. Реформите в Османската империя. 2. Балканските държави (Гърция; Сърбия; Румъния) 1821 - 1912 г. 3. Черна гора, Босна, Херцеговина и Албания (началото на 19 век до 1914 г.). 4. Балканите по време на войните: 1912–1913; 1914–1918 г. 5. Балканите между двете световни войни – Югославия, Гърция, Румъния: външнополитически победи и вътрешнополитически кризи. 6. Нова Турция. Кемализмът 1923–1939: Състоялата се национална революция? 7. Балканите и Втората световна война: Хитлеровият «Нов ред», съпротиви и сътрудничество; еврейският въпрос. МОДУЛ III (Балканската съвременност: властта на политическото и идеологическото): 1. Гърция след Втората световна война. 2. Турция след Втората световна война. 3. Румъния след Втората световна война. 4. Създаване, развитие и разпад на втора Югославия (1943–1992). 5. Вардарска Македония след Втората световна война.

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и семинарни упражнения са основна форма на обучение. Нови форми са научни експедиции; сравнителен анализи на документални и игрални филми; участие в студентски конференции. Крайната оценка е резултат от оценките от текущия контрол и изпита (в съотношение 70:30).

НАЙ-НОВА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 6.0

Седмичен хорариум: 3л+1у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Димитър Тюлеков, катедра МПМО

E-mail: dtyulekov@law.swu.bg

Ас. д-р Десислава Георгиева, катедра „История”

E-mail: d.georgieva@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс обхваща времето от 1944 до 1989г. и има за цел като въведе студентите в проблематиката на развитието на България по времето на социализма, да ги срещне с множеството дискуссионни проблеми по този период. Специално внимание се обръща на спецификата на изворовата база и работата с периодика, документи и мемоари от този период. Разгледано е развитието на идеологията на Българската комунистическа партия и идеологизацията на всяка обществена дейност, особеностите на плановото стопанство, ликвидирането на частната собственост, отстраняването на гражданския сектор и централизацията на обществото, както и характеристиките на т. нар. развито социалистическо общество. Лекционният курс въвежда студентите и в актуалните дебати за характеристиката на социализма като “тоталитарно” или “авторитарно” управление, както и за неговата вътрешна периодизация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография за най-новата българска история. Установяване на властта на Отечествения фронт 1944–1945 г. и неговото първо правителство. Политики на репресии: т. нар. “Народен съд”, създаване на ТВО. Отечественият фронт и опозицията 1945–1946 г. Дейността на Великото народно събрание и политическите борби 1946–1947 г. Десети пленум на ЦК на БРП/к/ и неговите решения по македонския въпрос. Новата конституция от декември 1947 г. и национализацията на индустриалните предприятия и банките. Петият конгрес на БРП /к/ през 1948 г. и утвърждаване на съветския модел на “късния сталинизъм” в България. Колективизацията на селското стопанство и нейните последици. Априлският пленум на ЦК на БКП 1956г. и въвеждането на новия политически курс на Никита Хрушчов. Опити на БКП за реформиране на икономическата система. “Залезът” на социализма през втората половина на осемдесетте години и т. нар. «възродителен процес».

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по теми от лекциите и семинарните занятия.

БЪЛГАРСКО ВЪЗРАЖДАНЕ

ECTS кредити: 8.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 3л+2у

Вид на изпита: писмен

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Проф. д-р Валентин Китанов, катедра „История”

E-mail: kitvalmil@swu.bg

Доц. д-р Жана Пенчева, УБ, катедра „История“

E-mail: swu.lib@swu.bg ; jeana@abv.bg

ас. д-р Биляна Карадакова

E-mail: bilyanakaradakova@mail.bg

Анотация:

Лекционният курс и семинарите по Българско възраждане научно интерпретират същността и универсалния характер на прехода на българското общество през XVIII–XIX от Средновековието към буржоазния свят, с основните негови тенденции, социално-икономически и идейни характеристики, с духовните му и политически изменения, в контекста на многостранния възрожденски процес с крайните му исторически резултати – изграждането на културно-националната идентичност и възстановяването на българската държава през 1878 г. Очертаната рамка и маркираната обща концепция на курса по Българско възраждане определят в оптимална степен и съдържанието на неговата тематична програма, която включва най-съществените проблеми, явления, събития и аспекти от социално-икономическият, духовният и политическият живот на българите, на борбите им за културна еманципация и национално освобождение, представени както в тяхната естествена взаимовръзка, диалектика и развитие, така и в сложното им взаимодействие с вътрешни и външно-политически фактори; ролята им в национално-образуващия процес и в реализацията на главния политически въпрос на възрожденската епоха – освобождението на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческа характеристика на Българското възраждане; Хронологически рамки и периодизация на възрожденската епоха; Извори и историография за историята на Българското възраждане; Създаване на национално-освободителна идеология. Политически идеи и движения през втората половина на XVIII и началото на XIX в.; Движение за новобългарска просвета и култура; Борба за църковно-национална независимост. Учредяване на Българската екзархия; Нов етап в идейното и организационното развитие на българското националноосвободително движение; Източната криза и българите. Априлското въстание 1876 г.; Освобождението на България и политиката на западните държави.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят на семинарните упражнения. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

ИСТОРИЧЕСКА АНТРОПОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Илия Недин, катедра „Етнология и балканистика”

E-mail: nedin@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс има за цел да въведе студентите в теоретичните рамки и проблемните полета на историческата антропология и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на основните човешки преживявания, пол и сексуалност, жизненни фази, религия и религиозност, пространство и време, вътрешен живот на хората отношението с околния свят. Важна цел на лекционния курс е да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди, към всекидневието, към възможностите да се историзират пренебрегвани доскоро от историческата наука феномени. Поставен е акцент в изграждането у студентите на рефлексии за въвеждането на по-широк спектър източници за историческо изследване. Разглеждат се съвременните научни дискусии за интердисциплинарните методи в историческата наука в европейските научни центрове.

Съдържание на учебната програма: Източници и възникване на историческата антропология. Методи на историческата антропология. Основни теми на историческата антропология. Детство, младост, старост и възраст в историята. Мъже и жени в историята. Срещи с чуждото. История на страха, несигурността и смъртта. Антропология на властта в историята. Човекът и институциите в историята. Автобиографичните текстове и личните свидетелства като исторически извори. Личното пространство в миналото.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ИНСТИТУЦИИ

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Иван Петров

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:

Учебната дисциплина представя принципите на организацията на модерната българска държава и динамиките на нейното институционално развитие. Съдържанието на лекционния курс кореспондира с дисциплините, които изучават проблемите на държавността, на институционалното устройство на публичната власт и социалната история на България. Лекционният курс позволява да се разкрие историческата логика на институционалното развитие на публичната власт, да се проследи влиянието на причините и факторите, които инспирират радикалните реформи в институционалната организация на българската държава. Целта на курса е студентите да разширят познанията си за естеството на държавните институции и на начина на тяхното функциониране в контекста на националната държава.

Съдържание на учебната програма:

Начало на административното устройство. Конституционни основи на модерната българска държава. Институцията Велико Народно събрание. Обикновено Народно събрание. Институцията “държавен глава”. Изграждане на институциите на изпълнителната власт. Институциите във време на война (1912–1919). Институциите при безпартийната власт (1934–1944). Управлението на Партията-държава – тоталитаризма (1948–1989). Съвременната парламентарна демокрация и изборното управление (след 1989). Институциите от гражданския сектор и държавата

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

КРИПТИРАНЕ, ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра МПМО

Гл. ас. д-р Йосиф Кочев, катедра МПМО

E-mail: kochev_88@law.swu.bg

Анотация:

Въвеждат се и се дискутират основните принципи на информационната сигурност. Разглеждат се двата основни криптографски метода за криптиране на информация – традиционния (симетричен) и открития (асиметричен). Анализират се класическите криптосистеми, като се изграждат и основите на криптоанализа. В частта за публична криптография се разглеждат задачите за криптиране, идентификация, обмяна на ключове, електронно гласуване и електронен подпис.

Основната цел на дисциплината е студентите да придобият знания за теоретичните основи и практическите приложения на математически методи в криптографията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни принципи на информационната сигурност. Понятие за информационна сигурност, основни изисквания и принципи. Симетрична криптография. Криптосистема. Сигурна комуникация. Основни компоненти на криптографска система – въвеждане и анализ. Примери. Класически криптосистеми. Исторически преглед, примери. Шифър на Цезар, субституционен шифър, шифър на Вижене, шифър на Плейфеър. Блокови шифри, Енигма, One-Time-Pad. Класически криптоанализ. Видове атаки – груба сила, статистика, атаки с открит текст. Криптоанализ на шифъра на Цезар и на субституционния шифър. Криптоанализ на шифъра на Вижене. Енигма. Блокови шифри. Мрежи на Файстел и пермутационно-субституционни мрежи. Увод в DES. AES – описание и дискусия. Асиметрична (публична) криптография. Понятие за публична криптография. Основни задачи – криптиране на информация, обмен на ключове, електронен подпис. Основни системи с публичен ключ 1 (криптиране). RSA – описание и дискусия. Система на Дифи-Хелман.

Система на ЕлГамал. Основи на теорията на кодовете, коригиращи и откриващи грешки. Линејни кодове, циклични кодове, кодиране и криптографија (система на МакЕлис, постквантова криптографија).

Технологија на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ИНСТИТУЦИИ И ПОЛИТИКИ НА ПАМЕТА НА АНГЛ. ЕЗИК

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Жана Пенчева, УБ, катедра „История“

E-mail: swu.lib@swu.bg ; jeana@abv.bg

Анотация:

Курсът запознава студентите основните институции на паметта в модерното общество. Архиви, музеи и библиотеки са парадигматичните примери за традиционните институции на паметта. Архивите, библиотеките, музеите, частните колекции, както и културните артефакти „канонизират“ на минало. В рамките на курса се представят историческите динамики във функционирането на тези институции. Фокусът на този курс е върху начините общества създават "авторитетни" разбираня за миналото си.

Съдържание на учебната програма:

Памет, идентичност и институции на памет. Изграждане на историческото минало. Мемориализация на историята. Режим на историчност, режим на паметта. Политика на паметта през XX в. Социална памет. Памет, история и музеи. Институционалното изграждане на паметта: Архив. История и култура - библиотеки и други хранилища. Памет, Възпоминание, и образование. Нормативна памет: учебници и други мнемонични канони.

Технологија на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ДИГИТАЛНИ АРХИВИ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Интернет е средство в архивите, което позволява развитието им чрез:

Осигуряване на възможност да се постигне визуален дигитален образ на архивни документи чрез отдалечен достъп. Също така интернет осигурява достъп до уеб страници, специализирани в информацията за архивите и системите в администрацията, достъп до бази данни за архивни библиографии, каталози на документи, създаване на архивни електронни справочници и документални колекции.

В този контекст дигитализацията на документите и тяхното разпространение в Интернет е приоритетна задача за архивите в цяла Европа. Новите онлайн възможности пораждат нова реалност: виртуалният достъп до документите изисква и достъп до базите данни с дигитализирани образи, което прави възможно съществуването на новите «виртуални архиви».

Цели: 1. Запознаване на студентите с възможностите за представяне на дигитално архивно съдържание в интернет. 2. Придобиване на умения за използване на архивните източници от световната информационна мрежа за научно изследване

В резултат на обучението студентите ще могат: 1. Да познават основните информационни ресурси с архивна информация в интернет 2. Да използват и цитират архивни източници от интернет. 3. Да работят с онлайн базирани бази данни и да качват собствено съдържание в интернет.

Съдържание на учебната програма:

Архивни информационни ресурси в интернет. Анализ на документационните наличности в мрежата. Методи за търсене на информация в световната информационна мрежа. Работа с търсачки. Специализирани системи за изследователя. Поместване на архивни електронни документи в интернет. Приоритети и критерии за разпространението на документите в Интернет. Форми за Интернет-представяне на пътеводители в интернет. Методи за дигитализиране на справочници. Форми за Интернет-представяне на справочни издания на ниво фонд. Стандарти за описание и методи на търсене. Форми за Интернет-представяне на справочни издания на ниво документ. Използване на структурирани масови източници. Контекстуализиране на информацията като онлайн справочен апарат и изследователска база данни. Онлайн бази данни. Видове бази данни, системи за управление на бази данни и приложението им в историческите изследвания. Генеалогични системи в интернет. Регионални бази данни. Библиографско търсене в Интернет. Научни бази данни. Създаване на сайт. Архивното законодателство и решаване на проблема с авторските права за документи, илюстративни документи (фотографии, афиши, карти и хелиографски копия), фоно-съдържание и др. Европейски портал на архивите, използващи интернет за разпространение на информация за техните хранилища. Големи европейски проекти за представяне на архивно съдържание.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИСТОРИЯ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

ECTS кредити: 5.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Иван Петров

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Тази учебна дисциплина има за цел да разкрие пред студентите същността на местното самоуправление чрез неговата история, да ги въведе в терминологията и да ги запознае с развитието на общинското законодателство и с историческата практика на различни видове общини в други страни и у нас: столични, градски, селски и пр. Отделено е съществено място на важността на местното самоуправление за развитието и утвърждаването на социалните общности, на общинската политика в живота на социалните общности и възможностите за участие на отделната личност в решаването на местни проблеми. Специално внимание се обръща и на миналото на местното самоуправление в региона на Югозападния университет и на историята на община Благоевград.

Съдържание на учебната програма:

Извори и историография за историята на местното самоуправление. Община и териториална общност. Взаимодействие между държавата и общините и различните теории за тяхното взаимодействие. Историческо развитие на общините и техните функции в традиционните общества. Българските общини през Възраждането. Мястото на местното самоуправление в Търновската конституция. Развитие на общинското законодателство след 1882 до 1934 г. Особености на общинското законодателство 1934–1944 г. Развитие на общинското законодателство и неговите особености в условията на социалистическата държава 1944–1989 г. Местното самоуправление и общинското законодателство след 1989 г. Форми на участие на населението в местното самоуправление. Историческо развитие на общинската политика в град Горна Джумая/ Благоевград след Балканските войни. Европейската харта за местно самоуправление и присъединяването на България към нея.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В АРХИВИТЕ

ECTS кредити: 4.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”
E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

В обучението се предвижда сравнително изучаване на традиционните писмени документи и носители на информация със създадените с помощта на компютърните технологии – електронни, машиночитаеми, дигитални документи. В резултат на заниманията студентите са подготвени да познават и прилагат нормативните разпоредби за създаването и прилагането на електронните документи в практиката. Същевременно те имат възможност да участват в дигитализиране на архивни извори и да усвоят метода на ретроконвертиране в архивите. По време на обучението се демонстрират постигнатите до момента възможности за търсене на информация в системата на българските архиви и се формират умения за проучване на архивни източници в чуждестранни архиви и в Интернет.

В резултат от обучението студентите имат компетентност да създават електронни документи, запознати са с изискванията за работа с тях, познават възможностите за използване на компютърни технологии при документирането, документооборота, описанието и обработването на традиционните документи и могат самостоятелно да ги издирват в автоматизиран режим.

Съдържание на учебната програма:

Основни термини и понятия в областта на компютърната архивистика. Машиночитаем документ, електронен документ и електронен подпис; ретроконвертиране; аналогово и цифрово документиране и др. Приложение на съвременните информационни технологии в документационните и архивните процеси и дейности. Исторически преглед на въвеждането на автоматизация в българската административна практика и в архивната система. Анализ на постигнатото и перспективи за усъвършенстване. Технологиите бази данни и приложението ѝ в архивите. Системи за управление на бази от данни. Метаданни. Ретроконвертиране – цифровизиране на архивни документи. Процеси и технологии за цифровизиране на архивни документи. Световна практика и български опит. Компютърни технологии, прилагани при реставрирането и консервирането на архивни документи. Понятие за електронен документ и електронен подпис. Нормативна основа – Закон за електронния документ и електронния подпис. Международни стандарти, европейски норми и българския регламент – сравнителен анализ. Електронните документи като обект на архивно съхранение. Електронен архив. Научно-справочен апарат към електронните файлове. Осигуряване защита на цифровите архиви. Критерии за верификация на електронни документи. Архивите и Интернет. Електронно правителство. Електронен документооборот. Европейско законодателство в областта на електронния документооборот. Запознаване с международния стандарт за описание на архивни документи ISAD (G).

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

АУДИО-ВИЗУАЛНА ПАМЕТ И АРХИВИ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

В информационното общество създаването, опазването и разпространяването информация във визуална и звукова форма има превес над традиционната текстова и писмена. В курса се представят аудиовизуалните документи, създадени не само с технологии от 19 век и архивите, в които те са опасни, но и възможностите за тяхното съхранение и използване със съвременните компютърни технологии. В цялост чрез лекционния курс се изгражда представа за теоретичните и приложни аспекти на архивирането на аудиовизуалните документи. Като част от обучението се предвиждат посещения на специализираните архиви на БНТ, БНР, Националната филмотека.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя българския модел и чуждестранните системи на архивиране на аудиовизуалните документи. Специфичните особености, обуславящи по-различния архивен статут на тези документи се разкриват в съпоставка в традиционните писмени документи на хартиени носители. Определят се нормативно-методическите изисквания и редът за приемане, организиране и използване на аудиовизуалните документи в държавните архиви и в специализирани институции. Сравняват се условията за достъп до документите в различните архиви. В сравнителен план се представят различията в аудиовизуалните документи, които обуславят необходимостта от различни методически подходи, средства и условия за тяхното съхранение, обработване и използване. Специално внимание се отделя на институциите, в които се съхраняват и предоставят за използване аудиовизуалните документи – държавни архиви, специализирани институции, музеи, библиотеки и др.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори, звукозаписи в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на сравнителния анализ на традиционните и нетрадиционни документи и различни методически правила за обработване, съхранение и особености при достъпа и използването им. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

НАУЧНА ПРАКТИКА В ИСТОРИЧЕСКИ ИЛИ В УЧРЕЖДЕНСКИ АРХИВ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Практическите занимания в архив имат за цел да подготвят бъдещите историци да работят с архивни източници като се запознаят на място със системата на държавните архиви и архивната теория и практика. Научната практика се осъществява преимуществено в Държавен архив-Благоевград и Централен държавен архив. При възможност се организира практическо обучение и в други държавни архиви в страната и чужбина.

Цели:

1. Запознаване и участие на студентите в архивните процеси
2. Използване на архивните източници за научно изследване

Очаквани резултати:

В резултат на обучението студентите ще могат:

1. Да изпълняват основните архивни дейности.
2. Да използват и цитират архивни източници.
3. Да използват максимално възможностите на Интернет.

Съдържание на учебната програма:

Дигитализация в историческите архиви. Методи за дигитализиране на традиционни архивни документи. Сканиране на хартиени документи. Формати и параметри за запис. Превръщане на аналогови в цифрови документи. Електронни документи в целия жизнен цикъл. Електронни системи за управление на документи. Софтуерни решения.

Стандарти за описание на електронни документи. Уеб-базирани електронни архивни системи. Archivist Toolkit.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ИСТОРИЯ НА АРХИВИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс и самостоятелната подготовка на студентите са насочени към допълване и разширяване на познанията по обща история на архивите от задължителния курс по “Архивознание. Компютърна архивистика”. Типовете архиви и социалните функции, които тези институции изпълняват се изучават във връзка със съответния тип държавно устройство и административно управление. Формирането на модерните архиви се проследява чрез историята на френските архиви след 1789 г.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проследява се еволюцията на писмените документи и употребата на различни носители на информация на съответните етапи в развитието на обществото. Студентите се запознават с историческото развитие на архивите в света - от възникването на първите архивни сбирки и архивите в древността до съвременността. В отделни тематични кръгове и в сравнителен план се разглеждат централизираните и нецентрализираните архивни модели; архивното законодателство; професионалното образование, както и проявите на международната общност на сътрудничество между архивите. Специално внимание се отделя на опитите за унифициране на правилата за архивно описание в международните стандарти, както и на европейските норми за достъп до архивите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за издирване и работа с архивни извори и с архивни справочници в чуждестранните архиви (чрез традиционни форми и публикувани в интернет справочници и архивни документи).

ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА АРХИВНИТЕ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Курсът запознава студентите с организацията и технологията на съвременната архивна работа, както на учрежденско равнище, така и в държавните архиви. За целта се разглеждат в логична последователност основните архивни процеси и дейности, съответно в законодателен, теоретичен, методически и практически аспект.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изяснява се значението на „архивния фонд”, като базово понятие в областта на класическата архивистика. Проследява се влиянието на съвременните информационни технологии върху процесите документосъставяне, документооборот и архивиране. Също така се характеризира и

развитието на т. нар. „компютърна архивистика”, като сравнително най-новата и със стратегическо значение направление в архивната теория, методика и практика.

Предвидената самостоятелна подготовка е насочена към усвояване на конкретни практически умения и решаване на самостоятелни задачи от студентите във връзка с учебния материал.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали в електронна форма и в традиционен вариант, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението студентите са оценявани текущо и с писмен изпит. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНИ ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината предвижда запознаване на студентите с основните програми, финансиращи исторически изследвания и проекти с историческа насоченост, както и практическо разработване на такива. Насочена е към придобиване на умения за разработване на научно-изследователски, образователни и социални проекти, и е съобразена с квалификационната характеристика на завършващите специалност „История” и възможностите им за реализация в различни учреждения. Чрез познаването на финансиращи институции и програмите, които те предлагат, както и познаването на спецификата на разработването на проекти ще се разшири визията на студентите за бъдеща научно-изследователска работа, както и ще ги подготви за работа в обществени учреждения и неправителствени организации.

Съдържание на учебната програма:

Основни понятия. Проект, програма. Видове програми. Донорски програми. Специфика на „проектния” език. Финансиране на научно-изследователска дейност. Основни донорски програми, финансиращи исторически изследвания. Донорски програми, финансиращи образователни дейности. Проекти за училища и университети. Финансиране на неправителствени организации. Специфика на социалните проекти. Проекти, финансирани от Европейския съюз. Основни направления, фондове, действащи европейски програми. Специфика на условията за кандидатстване пред различни институции. Работа с формуляри. Общи изисквания и специални условия. Изготвяне на проект. Съставни елементи на проекта. Правила за управление, мониторинг и оценка на проекти. Оценка на рисковете при реализация на проектните задачи. Жизнен цикъл на проекта. Фази на проектния цикъл. Времево разположение на фазите. Формулиране на проблем, анализ на проблема, поставяне на цели, задачи, определяне на дейности. Особености на изработване на бюджет на проекта. Организационно планиране, времеви план на изпълнението на проекта. Техники и методи за анализ, планиране и управление на проектната идея. Придружителни документи. Европейски формат на автобиография.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

МУЛТИМЕДИЯ ЗА ИСТОРИЦИ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** I**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История“

E-mail: nmuratova@swu.bg**Анотация:**

Курсът по “Мултимедия за историци” има за цел да запознае студентите по история с основните мултимедийни технологии, приложими в исторически и други хуманитарни изследвания.

Целта на курса е студентите по история да усвоят знания за съвременните компютърни технологии, които да използват в обработката на източниковата информация в качеството на потребителско ниво – знания за компютърните технологии и умение да ги използват в бъдещата си реализация като историци.

Цели:

1. Запознаване на студентите по история с основните понятия и информационни технологии и спецификата при използването им при историческите изследвания.
2. Овладяване на мултимедийните технологии (отнесено към съхраняването и анализа на данните от историческите източници).
3. Обучение за работа със специализирано програмно обезпечение.

Очаквани резултати:

В резултат на обучението студентите ще могат:

1. Да използват литературата, свързана със съвременните компютърни технологии.
2. Да работят с електронни текстове, графика, растерна документи, мултимедийни документи.
3. Да използват максимално възможностите на Интернет.
4. Да създават бази данни от източници от различни типове.

Съдържание на учебната програма:

Основни направления в използването на компютърните технологии в историческите изследвания - обзор. Създаване и използване на електронни текстове – компютъризиран анализ на описателни източници. Основни текстообработващи програми. Обработка на структурирани масови източници – запознаване с програмните продукти MS Access и Excel. Сканиране и разпознаване на текст – OCR – технологии; ABBY Fine Reader. Компютърен анализ и обработка на визуални източници. Основни софтуерни продукти. Обработка на графична и растерна информация – въвеждане в Corel Draw. Бази данни. Видове бази данни, СУБД и приложението им в историческите изследвания - MS Access. Статистическа обработка на данните от исторически източници с помощта на компютър.

Основи на SPSS. Мултимедийна презентация на исторически разработки. Основи на работата в Интернет. Методи за търсене на информация в световната информационна мрежа. Библиографско търсене в Интернет. Създаване на сайт. Запознаване с Macromedia Dreamweaver MX. Свободни платформи за уеб-дизайн.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

БИОГРАФИЧНИ МЕТОДИ В ИСТОРИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+1у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Целта на лекционния курс е да запознае студентите с възможностите за използване на биографичните методи като обърне по-голямо внимание на биографичните свидетелства като исторически извори и подчертае значение и необходимостта от тяхното съхраняване и използване. Въпреки, че тези т. нар. „меки извори” винаги са били използвани – макар и главно като допълнителни исторически извори – те остават в сянката на „твърдите извори” – документите на различните институции, статистически документи и др., поради това, че се смята, че отразяват субективната страна на историческото преживяване. Лекционният курс разглежда историческия контекст на писането на автобиографии, както и класовите, регионални, половоспецифични и други културни фактори на развитието на автобиографичната традиция. Разгледана е българската автобиографична традиция в нейния исторически контекст и нейните особености. Проследяват се начините на използването на биографичните свидетелства в българската историография, както и политиките на подбор и публикуване и анализ. Предвидена е практическа работа на студентите в разработването на собствен проект по работа с биографични методи и биографични анализи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Културно-исторически условия и възникване на автобиографичното писане – Летописни бележки и приписки от личен или семеен характер в църковно-историческата традиция. Автобиографични свидетелства и мемоари. Възникване и развитие като литературни и исторически жанрове. Изповедни традиции.

Българската автобиографична традиция през XIX и XX век. Военна мемоаристика. Автобиографични свидетелства и спомени за войните на военни, милосърдни сестри, самарянки и други участници. **Разпространение и масовизиране на себеописанието в процеса на модернизация.** Значение на „популярната автобиографистика” за демократизирането на историческото познание. **Методи на анализ на автобиографичните свидетелства и тяхното използване.**

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа.

ИСТОРИЯ И ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ЖЕНИТЕ И ПОЛА**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+1у**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** II**Методическо ръководство:**

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg**Анотация:**

Курсът има цел да въведе студентите в теоретичните проблеми и изследвания на социалната история на жените и половете във взаимовръзка с демократичните процеси на постигане на равенство на половете. Целта на курса също е да представи дискусиите за социалните норми и предписания на поведение и мъжките и женските роли в семейството, образованието, професията в отделните общества. Курсът представя основните моменти в развитието на женското движение в Европа и главните „феминистки” вълни. поставя основен акцент върху развитието на женското движение и неговите постижения, както и върху биографиите на неговите деятелки в България. Различни типове исторически източници – писмени, визуални, статистически, иго-документи и други, които се използват в историческите изследвания също са представени, както и историографските дискусии в тази област.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проблемът за мястото на жените в историята. Исторически източници за изследванията на половете.. Жените в семейството и в общественния живот в древните общества. Мъжки и женски роли в процеса на модернизация. Начало на движението за равенство на половете. Женското движение и проблемите на проституцията през 19 и 20 век. Начало на женското движение в България. Българският феминизъм - създаване на БЖС и начало на в. „Женски глас”. Женски проекти в областта на благотворителността и социалната работа. Политическите партии и женското движение.. Концепции за женското равенство при социализма. Женска периодика и образи на жените в медиите при социализма. Полови неравенства след промените 1989 г. в труда, заплащането и политическото представителство. Проблеми на домашното насилие: съвременни дискусии и законодателни мерки.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа.

ДИПЛОМАТИКА НА СРЕДНОВЕКОВНИТЕ КИРИЛСКИ ДОКУМЕНТИ ОТ БЪЛГАРИЯ И НА БАЛКАНИТЕ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Янко Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация:

Съдържанието на учебната програма запознава студентите вида и характера на документалното наследство от Средновековието на Балканите. Представя се информация - конкретно и визуално - за формата, материалът на изработване и съдържанието на средновековните кирилски документи от България и съседните ѝ земи. Предлага изучаване на дейността на българската владетелска канцелария от XIII и XIV век. Паралелно с това се представя и дейността на други владетелски и политически центрове на Балканите: Дубровник, Сърбия и Босна, както и Влашкото княжество. Средновековната документация се изучава от една страна чрез запознаване с основните архивни хранилища на Балканите, от друга – с количеството, съдържанието и вида на запазените писмени официални и неофициални документи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекциите са подредени в съответствие с политическите формации на славяните на Балканите, съответно в рамките на различните балкански средновековни държави, които са съществували извън границите Византия. Проследява се на първо място формирането на архивните хранилища на Атон и основно в българския манастир св. Георги Зограф, но също така и Архивните сбирки в Дубровник, в румънския град Брашов и др. Изучават се в детайли формулярът на грамоти, писма и др. документи, дейността на владетелските канцеларии и процедурите на издаване на официалните документи.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението магистрите подготвят курсова работа по тема от лекциите.

ПЪТУВАЩИЯТ ЧОВЕК НА БАЛКАНИТЕ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Ас. д-р Владимир Василев, катедра „История”

E-mail: vladimir.t.vasilev@abv.bg

Анотация:

Учебната програма предлага информация относно пътуванията на средновековния човек през Балканите от началото на Средновековието до времето на Османската империя (по-специално за периода X-XVI в.). Лекциите са разпределени хронологично и тематично, така че да се представи най-общо историко-географска проблематика, както и да се запознаят студентите с видовете пътувания – на кръстоносци, поклонници, търговци, мисионери или пък военни походи. Стремешът е да се създадат знания за основните процеси и тенденции, характерни за Средновековието и представени на различни нива: в региона на Балканите, в Адриатика и по-общо в Източното Средиземноморие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Широката палитра на разглежданите теми обхваща както поклонническите пътувания, свързани с култовите места на самите Балкани и извън тях, така и военните походи, дипломатически мисии и разказите на чуждите пътешественици. Изграждат се детайлни представи за движението и местата, свързани с основните пътни артерии на полуострова по суша, както и заобикалящите го морски пътища. Времето на Кръстоносните походи е основна тема в курса. Пътуванията през Късното средновековие и през ранните векове на Османската империя са крайната хронологическа граница за курса.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят курсова работа (презентация, реферат) по тема от лекциите.

ИСТОРИЯ НА КОМУНИКАЦИИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Ас. д-р Биляна Карадакова катедра „История”

E-mail: bilyanakaradakova@mail.bg

Анотация:

Курсът запознава с историята на комуникациите в като основен социален процес. Целта на курса е студентите да придобият основни знания върху историята на комуникациите; да запознае студентите и с интерпретациите присъствието на новите комуникационни средства в живота на хората в исторически план; да разшири хоризонта на историческите познания на студентите в посока на интердисциплинарни методи на изследване на миналото; да ги въведе в терминологията и историята комуникациите и да ги запознае с развитието на тези практики във времето.

Съдържание на учебната програма:

Култури и комуникации. Концепции за модерната публичност. Публичност и медии като основа на исторически анализ. Масмедите – основен комуникационен модел на информационното общество. Модерните средства за комуникация и технологичните революции. Комуникациите в България 1879–1939. Публичност, реклама, история. Рекламата в България 19-20 век. Рекламата по света до средата на XIX в. Рекламата през Възраждането. Рекламата в България през първата половина на XX в. Рекламата в Югозападна България – 20-30-те години на XX в. Рекламата и социалистическото потребление Публичност и медии като основа на историческия анализ. Реклама и пропаганда.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на

презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ И ГРАЖДАНСКИ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ 1879-1950 г.

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Жана Пенчева, УБ, катедра „История“

E-mail: swu.lib@swu.bg ; jeana@abv.bg

Ас. д-р Биляна Карадакова

E-mail: bilyanakaradakova@mail.bg

Анотация:

Целта на курса е да запознае студентите с историята на гражданските организации в България и динамиката на отношенията им с държавните институции. Особен акцент е поставен върху организациите в сферата на общественото подпомагане, на образованието, общественото здравеопазване, кооперативните сдружения, професионалните сдружавания, спортните дружества и т.н. В курса се анализират социалните предпоставки за появата на гражданско общество, обвързани с диференциацията на различните социални сфери на живот, обособяването на пространства за съществуване на гражданския сектор. Проследяват се етапите на развитие на гражданското общество в България.

Съдържание на учебната програма:

Понятието „гражданско общество”. Възникване и развитието на идеята за гражданското общество. Гражданските организации и българското общество преди 1879 г. Гражданските организации в модерната българска държава. Динамика на развитие на Гражданския сектор в България– 1979-1944. Периодизация. Гражданските организации в България от 1979 до 90-те години на XIX в. Гражданските организации в България от 90-те години на XIX в. до периода на войните. Гражданският сектор и държавата в периода на войните (1912 до 1918 г.). Гражданският сектор в периода между двете световни войни. (Псевдо)граждански структури и обединения в България и комунистическия режим в България.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ АРХИВИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Ас. д-р Десислава Георгиева, катедра „История”

E-mail: d.georgieva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина е насочена към разширяване и обогатяване познанията на студентите за историята на българските архиви и цели повишаване на тяхната компетентност в областта на проучването на документалните комплекси в българските архиви. Допълва задължителната дисциплина “Архивознание” чрез изучаване на идеите за формиране на българските архиви и тяхното реализиране в сравнителен план и в контекста на общата история на архивите.

Съдържание на учебната дисциплина:

В лекционния курс специално внимание се отделя на факторите - исторически, обществено-политически, културни, народопсихологически и пр., които обуславят формирането на архивни сбирки и изграждането на архивни институции от средните векове до съвременното информационно общество. Акцентира се върху предисторията на националната архивна система – идеите, проектозаконите, държавните политики и обществените нагласи за създаване на държавни архиви, заимстването на чуждестранни модели до средата на XX век. Основен метод на работа при самостоятелната подготовка и извънаудиторната работа е издирването и анализирането на автентични архивни извори в оригинален вид и като част от документални издания, чрез които се изучава историята на архивните институции в България.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на анализа на изворите за българската история, тяхната пълнота и плътност или липса в зависимост от архивните политики.

ИСТОРИЧЕСКО ДОКУМЕНТОЗНОНИЕ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина е част от подготовката на съвременния студент по история и подпомага формирането на неговата информационна и професионална култура в областта на историческата документалистика. Изучаването на документа и документирането в историческия контекст допринася за по-доброто проучване и познаване в детайли на изворите за българската история.

Усвояването на правилата на документиране в историческото им развитие подпомага успешното провеждане на техния извороведски анализ.

Съдържание на учебната дисциплина:

В курса се проследява историческото развитие на документирането и деловодната дейност в българските институции. Представя се регламентирането на канцеларската и деловодната практика в новосъздаващия се държавен апарат след Освобождението и по-нататъшните опити за нейното унифициране през 20-те и началото на 40-те години на XX век. Отделя се внимание на ангажиментите на държавните архиви по отношение на деловодната дейност и учрежденското съхранение на документите. Студентите изучават процеса на документационно осигуряване на управлението в исторически контекст и усвояват правилата на съвременното документиране и на документооборота в държавната администрация. Запознават се със същността и многофункционалността на документа и неговата роля в управленския процес.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за създаване на юридически валидни официални документи и за осъществяване на извороведски анализ на архивни документи.

ОБЩЕСТВЕНО-ЗДРАВНИ ПОЛИТИКИ В БЪЛГАРИЯ 1879-1950 Г.

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация

Курсът въвежда студентите в полето на социалната история на медицината в България като възможност за анализ на медицинската система и различните обществени групи. Разглежда се историята на общественото здравеопазване - формите и равнищата на държавна намеса, както и ролята на организациите от гражданския сектор в системата на здравеопазването. Така общественото здравеопазване, синтезиращо историческата и политическа действителност, дава ясна характеристика на принципи на управление, организация и тенденции в развитието на здравните системи и показва ясна картина за общественото и политическо развитие на страната в конкретния исторически период. Посредством историята на българското здравеопазване и организация на здравната администрация, се прави връзка с интердисциплинарните изследвания, в които се съчетават методите на социалната история, история на медицината, история на всекидневието, историческа антропология, политическа история, история на правото.

Съдържание на учебната програма

Социална история на медицината – теоретични и методологически аспекти. Начално изграждане на обществено-здравната институционална инфраструктура в България след 1879 г. Основни закони в сферата на здравеопазването 1879-1950. Европейски модели и местни традиции в българското обществено здравеопазване. Медицинското образование в България 1879 – 1950. Централната здравна администрация – Медицински съвет, Главна дирекция на народното здраве, Министерство на народното здраве и др. Болничното дело в България 1879 – 1950. Професионални здравни организации. Обществено здраве и социално значими болести – туберкулоза, малария и др. Медицинският печат. Биографичен метод в историята на българската медицина.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ В МУЗЕИ И БИБЛИОТЕКИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Библиотеките и музеите, наред с архивите, са отговорни за постоянното съхранение на културното богатство. Публичните власти, в съответствие с културната традиция и административната структура в дадена страна в сътрудничество с библиотеките и музеите, имат задължението да осигурят доброто съхранение на всички културно-исторически материали. Освен структурираното представяне с Интернет-технологии, през последните години много архиви в Европейския съюз разработиха уеб-базирани портали за достъп до техните хранилища. Някои страни разработиха Национален регистър на архивите, който представя архивохранилищата в архивните им институции. Основната база данни се състои от описания на документите на всички институции на паметта - публичните и частните архиви, библиотеките и музеите.

Съдържание на учебната програма:

Институции на паметта. Теоретични рамки. Обектите на съхранение в музеите и библиотеките.

Мултимедийни технологии за представяне на историческо съдържание. Роля на институтите на паметта във формиращото се информационно общество (общество, основано на знанието).

Интегрираният достъп до информацията от единна информационна платформа. Музейни интерактивни проекти - Електронна публикация; Интерактивен електронен пътеводител; Триизмерен анимиран модел на архитектурен обект или експонат; Информационно обезпечаване на залите; Интернет сайт, информационно обезпечаване и реклама; Екрани за публично уведомяване и реклама - digital signage; Видео и исторически възстановки. Музейният PR. Мултимедийното информиране за експозициите, текущите изложби, документите от архива на музея и пр. улеснява цялостното информационно обслужване на музейната публика. Системи за визуално мултимедийно централизирано осведомяване и реклама - „digital signage”. Мултимедийни технологии в

библиотеките. Уеб-базиран каталог. Електронни библиотеки. Google Library Project. Google Scholar. The European Library. Големи библиотечни проекти. Законодателство за авторските права за документи, илюстративни документи (фотографии, афиши, карти и хелиографски копия), фоно-съдържание, видео и др.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

АРХИВИ НА ЖЕНИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация

Курсът запознава студентите с архивните документи и документални масиви, отнасящи се до политическото, социалното и културното минало на жените, на техните културни, исторически и др. приноси. Проследяват се основните теоретични постановки за историята на жените, видимостта на жените в историята и тяхното архивно присъствие. Целта на курса е 1. Да запознае студентите с паметта на жените; 2. Да запознае студентите с архивното присъствие и достъпност на документите, свързани с историята на жените. В резултат на обучението студентите ще могат: 1. Да познаят и включват в обръщение литературата по история на жените. 2. Да се ориентират към по-рядко изследвани историографски теми. 3. Да проявяват чувствителност към документирането на историята на жените.

Съдържание на учебната програма

Политики на паметта. Политики на архивиране. Изследване на собственото историческо минало в обществото при отделните обществени групи и техни представители. Понятие за джендър. Развитие на джендър теорията. Първа, втора и трета феминистка вълна. Джендър изследвания в България. Архивни политики. Официалните предписания, каталозите, описите и политиката на публикуване на документи. Научно-справочен апарат в архивите и разкриване на документите на жени.

Международния опит по отношение на женските архиви и тяхното използване в образованието и социалната работа. Специализирани архивни каталози за жени. Международен опит. Женски мрежи. Изследователски джендър центрове. Преглед на архивните наличности, свързани с историята на жените в българските държавни архиви. Държавни институции, занимаващи се с проблеми на жени през различни исторически периоди. Характеристика на документите. Архивни фондове на женски организации. Архивни документи на девическите манастири. Документи за участие в изборите и в институциите. Архивни документи за жените във властта и в опозиция на властта: жените в социалната работа, благотворителността и грижите за здравето, в дружества – Червен кръст, Съюз за закрила на децата и др..

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се

осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ФОТОДОКУМЕНТИ ЗА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д-р Валентин Китанов, катедра „История”

E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:

Предлаганият лекционен курс има за цел да запознае студентите с различни аспекти от историята на българското националноосвободително движение през епохата на Възраждането и следосвобожденската епоха през погледа на фотодокументалното наследство за посочения период. Обърнато е внимание на различните етапи от развитието на фотографията в България и нейната социална и културна функция да регистрира, отразява и моделира представата за освободителните борби на българите и стремежите им към национално обединение. Разгледани са мястото и ролята на фотодокумента във всекидневието на личния и политически живот на българските революционери, утвърдените форми на популяризиране на българската национална кауза и мястото на фотопропагандата и фотодокументите в тях.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и характеристика на българското националноосвободително движение през епохата на Възраждането; Националноосвободителните борби в периода 1878–1912 г.; Българското националноосвободително движение по време на войните 1912–1918 г.; Поява и развитие на фотографията в българските земи през XIX век; Събития и личности на революционното движение до 1878 г. през погледа на фотографското изкуство; Фотодокументи за освобождението на България от османска власт; Фотографията и революционното движение в Македония и Одринска Тракия 1878–1912 г.; Фотографското и фотодокументално отразяване на войните 1912–1918 г.; Личности в македоноодринското освободително движение и фотографското изкуство.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

ЕТНОСИ И РЕЛИГИИ В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д-р Валентин Китанов, катедра „История”

E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:

Предлаганият лекционен курс има за цел да запознае студентите с различни аспекти от историята на етноси и религии в Югоизточна Европа. Поставен е акцент върху познанията за етническата, религиозната, малцинствената и пр. проблематика в страните от Югоизточна Европа в тяхната най-нова история и в нашето съвремие. Разглежда се генезиса, формирането и развитието на модерните нации на Балканите, процесите, превратностите в създаването на нации и държави, идеите, програмите и политиката за реализиране на националните програми и доктрини. Специално внимание се отделя на възникването, еволюцията и актуалното състояние на доминиращите етнически и религиозни общности и на значимите етно-малцинствени проблеми в региона, формите на тяхното проявление, опитите за формулиране, налагане на определени решения, въздействието на тези проблеми върху политическата ситуация в отделните страни и в региона като цяло, ролята и въздействието на външни и извън регионални фактори.

Съдържание на учебната дисциплина:

Формиране и утвърждаване на основните етноси и религиозни доктрини в Югоизточна Европа; формиране на балканските национални държави и съпътстваща лабилност на етноформиращите и религиозни процеси; териториално-политически и етномалцинствени промени и процеси на Балканите през XIX и XX век и между двете световни войни; етномалцинствените проблеми и развитие на религиозните конфесии в периода на “студената война” в регионален и вътрешнополитически план; състояние, специфика, развитие; религиозна проблематика във вътрешната политика на балканските страни и в междудържавните отношения на Балканите; етномалцинствената ситуация в Югоизточна Европа в края на 20 и началото на 21 век в контекста на правно-юридическата регламентация и утвърждаването на над-национални стандарти

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

ИСТОРИЯ, ИСТОРИЧЕСКО СЪЗНАНИЕ И ИДЕНТИЧНОСТ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История”

E-mail: kostapaev@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебният курс по дисциплината *История, историческо съзнание и идентичност* е предназначен да запознае студентите със същността, структурата и функциите на историческото съзнание; с основните понятия и категории свързани с него; с методите и формите на научното изследване в тази област. Освен класическите научни проблеми на дидактиката на историята, студентите ще могат още да дискутират и редица актуални въпроси, свързани с мястото на историята в обществото и нейните задачи, протичащи от дълбоките социално-икономически, политически и духовни процеси, характерни за днешното време.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи на дисциплината *История, историческо съзнание и идентичност*; същност и възгледи за историческото съзнание; фактори и етапи на формиране на историческата идентичност; функциониране и роля на историческото съзнание в съвременното общество; подходи и методи на изследване на историческото съзнание; историческото съзнание и проблемите на социализацията на личността; история и национална идентичност; историческото съзнание в условията на глобалната комуникация и интеграция; историческото съзнание в мултикултурното общество.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината *История, историческо съзнание и идентичност* се осъществява чрез лекции. Част от лекциите са представени под формата на мултимедийни презентации и са придружени със схеми и други графични изображения. Това създава добри предпоставки за коментари и дебати по различни въпроси. Формирането на оценката става на базата на текуща оценка и писмен изпит. Една от основните практически задачи на подготовката на студентите е организирането и провеждането на анкета за изследване на историческото съзнание. Подготвянето на анкетните карти и обработката на резултатите се осъществява в часовете предвидени за упражнения. Текущата оценка се формира още на основата на: посещение на лекции, изготвянето на доклади по различни теми, писането на есета, изготвяне на доклад с изводи и обобщения от проведената анкета. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции, становища и библиография по въпроса; умения за самостоятелен научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми; познаване на дискуссионните въпроси.

ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ НА ДЪРЖАВАТА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История“

E-mail: kostapaev@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс отразява *една нова концепция за изучаването на държавата*. От една страна държавата се представя в повече аспекти – исторически, социологически, правен - без да се отдава приоритет на някой от тях. От друга - държавата се разглежда в нейните реални измерения, но не по страни и народи, а според различните типове държави. Съдържанието е разпределено в две части – теория на държавата и история на държавата.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в учението за държавата. Многостранното изучаване на държавата. Същност на държавата. Теории за възникването на държавата. Теории за легитимирането на държавата. Съставни (конститутивни) елементи на държавата. Историческо възникване и развитие на държавата. Форми на държавно управление. Форми на държавно устройство. Политическите режими и държавата. Държавата и другите сфери на обществения живот.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината *Теория и история на държавата* се осъществява чрез лекции. По-голяма част от лекциите са представени под формата на мултимедийни презентации и са придружени със схеми и други графични изображения. Това създава добри предпоставки за коментари и дебати по различни въпроси. Формирането на оценката става на базата на текуща оценка и писмен изпит. Текущата оценка се формира още на основата на: посещение на лекции, изготвянето на доклади по различни теми, писането на есета и други. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции, становища и библиография по въпроса; умения за самостоятелен научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми; познаване на дискуссионните въпроси.

МЕМОАРИТЕ КАТО ИСТОРИЧЕСКИ ИЗВОР

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:

Дисциплината “Мемоарите като исторически извор” изучава историята на мемоарната литература от древността до наши дни. В лекционният курс се разглеждат основните характеристики на най-важните мемоарни трудове характерни за различните епохи от историческото развитие на човечеството. Тези произведения станали широко известни не са само излагане на историческите събития но са и дълбок анализ на епохата което провокира обобщения, анализи, изводи и т.н. Ударението в курса пада върху две направления – история на световната мемоаристика и мемоарната литература в българската история.

Съдържание на учебната дисциплина:

Мемоарната литература в световната история. Обща характеристика. Мемоарната литература през античността и средновековието. Мемоарната литература в Новото време. Мемоарната литература за Първата и Втората световна война. Мемоарната литература в наши дни. **Мемоарната литература в българската история.** Мемоарната литература за Българското възрождане. Мемоарната литература в Новата българска история.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината “**МЕМОАРИТЕ КАТО ИСТОРИЧЕСКИ ИЗВОР**” се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ДИПЛОМАЦИЯТА В ДОКУМЕНТИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:

Дипломатическите документи са разгледани като първостепенен източник, който дава огромна информация за историята на международните отношения. От Античността до днес дипломатическите документи са основата за изучаване на международните отношения от учени и студенти. По време на курса всички студенти анализират дипломатически документи и формират професионални умения за работа с тях. Специално внимание е отделено на най-значимите мирни договори в световната история и студентите се запознават с тях в детайли.

Съдържание на учебната дисциплина:

Произход на документите. Документите на древен Египет, Асирия, Персия и Китай. Договорите на Древна Гърция и Рим. Дипломатическите документи от епохата на Средновековието. Дипломация и дипломатически документи в Новото време. Дипломатически документи на България от 681 г. до днес.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите представят по 1 курсова работа по темите от курса.

СЪВРЕМЕННИ ДОКУМЕНТИ И ДОКУМЕНТООБОРОТ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Чрез курса се цели да се разкрият основните направления на държавната политика в областта на документационно осигуряване на управлението; да се усвоят стандартните изисквания и правилата за съставяне и оформяне на управленските документи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Студентите изучават процеса на документационно осигуряване на управлението, усвояват правилата на съвременното документирание и на документооборота в държавната администрация.

Изучават същността и многофункционалността на документа и неговата роля в управленския процес. Разкриват се организационните и технически средства за рационализиране на процеса на документационното осигуряване на управлението, включително и с помощта на информационните технологии. Оpozнаването на действащите модели за деловодство и организация на документите в съвременните институции и на техните архиви предвижда наблюдения и демонстрации в конкретни структури на държавната администрация.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали в електронна форма и в традиционен вариант, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на уменията им да съставят официални документи и да участват в управлението на документационната дейност, да провеждат сравнителен анализ на традиционните и нетрадиционни документи и да прилагат методически правила за обработване, съхранение и особености при достъпа и използването им в учреденските архиви.

ОРГАНИЗАЦИЯ, ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА БЪЛГАРСКИТЕ АРХИВИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът лекции има за цел да разшири познанията и да създаде умения на студентите за провеждане на основни архивни процеси и дейности. Темите се надграждат над изучаваните в задължителната учебна дисциплина по архивистика. Въз основа на общите исторически познания за създаването и функционирането на архивите се пристъпва към изучаване на нормативно-методическите изисквания и правила, регламентиращи главните архивни процеси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предвидено е по-задълбочено представяне на методическото осигуряване на дейностите, свързани с двете основни функции на държавните архиви – комплектуване на документи и използване на архивни извори. Студентите тренират и усвояват на практика компетентности и прилагат правилата за описание на архивни документи, тематично разкриване на съдържанието на архивни документи, прилагане на критерии за провеждане на експертиза на ценността на документите и т.н. Чрез цялостното обучение на студентите – аудиторната заетост и самостоятелна подготовка се очаква те да са добре подготвени за провеждане на основните дейности в архивите свързани с научно-техническата обработка на документите (описание, съставяне на заглавия на архивни единици, систематизирането на документи и обособяването на архивни единици), както и с предоставянето на възможности за използване на архивни документи.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за документационната и архивната дейност в държавната администрация и в системата на архивите.

АРХИВИ НА МАЛЦИНСТВА**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** V**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg**Анотация:**

Лекционният курс цели запознаване с политика на паметта, както и с политиките на архивиране по отношение на маргинализираните от официалната памет етнически, религиозни и етноконфесионални групи, както и социални групи сато сексуални малцинства, инвалиди и др.. Курсът запознава студентите с архивните документи и документални масиви, отнасящи се до политическото, социалното и културното от миналото на малцинствата. Цели: 1. Да запознае студентите с паметта на различни малцинства; 2. Да запознае студентите с архивното присъствие и достъпност на документите, свързани с малцинствата. В резултат на обучението студентите ще могат: 2. Да се ориентират към по-рядко изследвани историографски теми, 3. Да проявяват чувствителност към документирането на историята на маргинализираните групи.

Съдържание на учебната програма:

Документи, свързани с историята на малцинствените групи в България. Фондове на Министерства, дирекции, местни органи на управление. Архивни фондове на организации на малцинства, на политически партии, Специфика на личните архивни фондове, съхранявани в българските държавни архиви. Специфика на личните фондове, наличности, характеристика на документите. Личните документи на представители на малцинствени групи: автобиографии, спомени, дневници, писма, снимки и други визуални източници. Начини за разкриване на документите, систематизиране и дигитализирането на наличната информация от архивни фондове, описи на документи и на документи от историята на малцинствата. Проучване на опита, политиката, сбирките и електронната обработка на архивни сбирки на маргинализираните групи в европейската практика. Електронни бази данни на архиви и исторически документи и методи на тяхното използване. Описание и систематизиране на съществуващите електронни източници за малцинствени групи в България. Алтернативни сбирки и предотвратяване на маргинализацията по отношение на архивиране, съхраняване, организиране и дигитализиране на документите на малцинствата.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се

осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ГОРНА ДЖУМАЯ И БЛАГОЕВГРАД В АРХИВИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Увеличеният интерес към регионалната история предполага голям брой потребители на кареведческа информация. Електронните ресурси в тази област дават възможност за оперативен отдалечен достъп до фактографически, библиографски и илюстративен материал по историята на региона. Този курс цели да запознае студентите със съществуващите практики на представяне на регионалната история в различните аспекти от живота на малкия регион в глобалната информационна мрежа. Така също да даде възможност за овладяване на знания за самостоятелно презентиране на историята на малкия регион.

Курсът лекции има за цел да запознае студентите с документалните наличности в местните архиви извън системата на държавните архиви. Тези не толкова популярни източници в историческите изследвания се съхраняват по местни институции и личности. Понякога те са незаменим извор за историята в изследването на теми от местната история и при извършване на микроизследвания.

Съдържание на учебната програма:

Документи на градски и селски общински управления, некомплектувани в държавните архиви. Архиви на обществени организации. Архиви на изследователи на местни общности. Генеалогични ресурси. Семейни архиви.

Музеите и местната общност – възможности за презентиране на местната история. Генеалогични ресурси в интернет. Изготвяне на генеалогия и публикуването ѝ в световната мрежа. Интернет като място на труднодостъпни източници. Електронен фотоархив, изграждане, структуриране. Микроистория и фотодокументална памет.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

ИСТОРИЯ И ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МИРА: ПАЦИФИСТКИ ИДЕИ, ОРГАНИЗАЦИИ И ДВИЖЕНИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Курсът по „История и изследвания на мира: пацифистки идеи, организации и движения” запознава студентите с актуалността на въпросите на мира и войната. Той представя дълбоките корени на съпротивата срещу насилието и войната. Разглеждат се различни религиозни движения, отричащи войната – менонити, квакери и други, както и пътят на модерния пацифизъм и неговите достижения и форми. Представен е и приносът на жените в пацифистките инициативи, както и българското участие в пацифистките движения и организации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Актуалност на изследвания на историята на идеите и движенията, отхвърлящи насилието и войната. Основни постановки на ученията, противопоставящи се на войната. Религиозни корени на миротворчеството. Проблеми за мира, ненасилието и войната в основните религии: юдейство, християнство, ислям, будизъм. Религиозни движения в Средновековна Европа и Ранното ново време, отхвърлящи войната и насилието. Менонити, духобори и квакери XVI–XIX век. Начало на модерния пацифизъм в края на XVIII и началото на XIX век. Основни направления и достижения на пацифизма през XIX век. Идеите на Червения кръст (Анри Дюнан). Пацифизмът и женското движение. Руският пацифизъм. Еволюцията на възгледите на Лев Толстой за ненасилието. Разпространение на толстоизма в България. Джейн Адамс и създаването на Международната женска лига за мир и свобода (МЖЛМС). Идеите на Махатма Ганди и тяхното значение в движението против войната. Образованието и проблемите на войната.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа.

ДОКУМЕНТИ ЗА ДИСИДЕНТСКАТА КУЛТУРА В ИЗТОЧНА ЕВРОПА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: Изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Курсът се базира на характеристиката на общественно-политическите процеси и явления в Източна Европа след ВСВ и запознава студентите с дисидентската култура в годините на държавния социализъм и със свързаните с нея документи – официални и дисидентски. Той представя

същността на съветската политическа и икономическа система, наложена на държавите от Източна Европа след Втората световна война, и опитите за съпротива срещу тази система, предприети от източноевропейците, тъй като дисидентската култура е именно такъв опит за съпротива. В процеса на обучение студентите се запознават с дейността на бележити политици и интелектуалци, предвижда се работа с широк набор от документи, фотографски и видео материали, използват се мултимедийни презентации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на дисидентското движение в Източна Европа. Основни документи за дисидентското движение. Самиздат. Дисидентското движение в СССР. Дисидентската култура в Чехословакия. Дисидентската култура в Полша. Културата на унгарските дисиденти. Дисидентската култура в ГДР. Дисидентското движение в България. Дисидентската култура и „нежните революции” в Източна Европа.

Технология на обучението и оценяване:

Основната форма на обучение са лекциите. За самостоятелна работа се възлага изготвянето на теоретични разработки. Окончателната оценка се формира на база оценката от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ – ДОКУМЕНТИ, ИСТОРИЯ И ИНСТИТУЦИИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: Изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E_mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс има за цел да осигури контекст за разбиране на съвременното европейско развитие чрез разглеждане на историята, основните документи и институциите на Европейския съюз като форма на интеграция за реализиране на нов, по-ефективен начин на общи социални, политически, икономически и идейни ценности и интереси. Той запознава студентите с идеята за обединена Европа след Втората световна война, с основните етапи при изграждането на Европейската общност (от 1992 г. – Европейски съюз), с институциите на Европейския съюз, както и с основните документи, регламентиращи работата на Общността. Курсът дава познания на студентите за идеите и дейността на „архитектите” на обединена Европа. Предвижда се работа с широк набор от документи, фотографски и видео материали. За онагледяване и по-успешно усвояване на материала се използват мултимедийни презентации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Краят на Втората световна война и идеята за обединена Европа. От плана „Шуман“ към Римските договори. Северното разширяване на ЕИО. Южното разширяване на ЕИО. Неуспешното присъединяване на Турция през 80-те години на ХХ век. Създаване на ЕС. Разширяване на ЕС в края на ХХ и началото на ХХI век. Евроинтеграцията на страните от Западните Балкани. Институции на ЕС. Мигрантският проблем и Брекзит.

Технология на обучението и оценяване:

Основната форма на обучение са лекциите. За самостоятелна работа се възлага изготвянето на теоретични разработки. Окончателната оценка се формира на база оценката от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

АРХИВНА ЕВРИСТИКА

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Представят се някои от най-ефективните начини за търсене на ретроспективна информация в архивни документи. За целта се проследяват основните функции на архивите и ролята на архивите в опазването и използването на историческите извори, а също и възможностите, които предоставят на изследователите за използването на архивите като обект и инструмент в изследванията. Курсът анализира състоянието на архивните проучвания в България и в чужбина: архивното законодателство, структурата, състава и съдържанието на различни видове архивни фондове с помощта на най-новите технологии и архивни практики. Специално внимание се отделя на опитите за унифициране на правилата за архивно описание в международните стандарти, както и на европейските норми за достъп до архивите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Архивната евристика и нейната роля в изследователската дейност; Архивен фонд. Теория за архивния фонд; Архивна мрежа. Профил на архивите; Информационна система на архивите; Документални комплекси в държавните архиви; Достъп до документалните комплекси в държавните архиви.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за издирване и работа с архивни извори и с архивни справочници в чуждестранните архиви (чрез традиционни форми и публикувани в интернет справочници и архивни документи).

КИНОДОКУМЕНТИ И АРХИВИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дипломатическите документи са разгледани като първостепенен източник, който дава огромна информация за историята на международните отношения. От Античността до днес дипломатическите документи са основата за изучаване на международните отношения от учени и студенти. По време на курса всички студенти анализират дипломатически документи и формират професионални умения за работа с тях. Специално внимание е отделено на най-значимите мирни договори в световната история и студентите се запознават с тях в детайли.

Съдържание на учебната дисциплина:

Произход на документите. Документите на древен Египет, Асирия, Персия и Китай. Договорите на Древна Гърция и Рим. Дипломатическите документи от епохата на Средновековието. Дипломация и дипломатически документи в Новото време. Дипломатически документи на България от 681 г. до днес.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите представят по 1 курсова работа по темите от курса.

АРХИВИ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Курсът запознава със зараждането и развитието на архивите на бившите секретни служби за периода 1944-1989 година и методите на проучването им. Представя се работата с архивите като спомагателна дисциплина към проучването на новата и най-новата история на България. Придобиват се знания и умения за анализ на политическите и исторически процеси за дадения период.

Съдържание на учебната програма:

Начало на архива на Държавна сигурност. Формиране на архива. Нормативна база. Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Резолюция на Европейския парламент от 2 април 2009 г. относно Европейската съвест и тоталитаризма. Други международни документи. Тайният архив на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Характеристика на документалните масиви. Документи от МВР. Документи от ОД на МВР. Документи от НРС. Документи от Служба Военна информация. Документи от НСлС. Документи от НСО. Документи от Служба Сигурност-ВП и ВКР. Документи, предадени в Централизирания архив от граждани. Федерален комисариат за архивите на ЩАЗИ (BSTU) – съхранява и управлява документите на Министерството на Държавна сигурност (ЩАЗИ) на бившата ГДР. Представяне на документите на Държавна сигурност в световната информационна мрежа. Сайт за достъп до документите. Европейска мрежа на институциите, отговарящи за съхранението на документите на бившите секретни служби от социалистическия блок.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

АРХИВНИ СБИРКИ В МУЗЕИ, ЧИТАЛИЩА И БИБЛИОТЕКИ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** VII**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg**Анотация:**

Лекционният курс запознава студентите с възможностите за достъпа до световното виртуално архивно, библиотечно и музейно богатство. Основно средство се явява световната информационна мрежа Интернет. Курсът цели придобиване на знания за основните архивни, библиотечни, читалищни и музейни ресурси в интернет и придобиване на умения за публикуване в световната информационна мрежа. В резултат на обучението студентите ще могат да работят със специализирани програмни продукти за публикуване на информация в интернет. Ще бъдат запознати с възможностите на цифровите технологии за цифровизиране и популяризиране на културното наследство.

Цели:

1. Да запознае студентите с архивните ресурси на световните музеи, библиотеки и читалища.
2. Студентите да владеят механизмите за библиографско търсене.
3. Да даде възможност на студентите да овладеят основните мултимедийни технологии за дигитално представяне на културното наследство.

Съдържание на учебната програма

Историческите архиви и презентирането на документалното съдържание. Възможности за мултимедийно представяне на архивни документи. Видове системи за управление на бази данни. Обработка на визуални източници. Виртуален музей. Световните музеи и техните презентативни политики. Презентиране на аудио и видео материали. Системи за управление на библиотечна информация. Пълнотекстово представяне на архивни документи и библиографски материали. Периодичните издания и техните онлайн архиви.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.

МОДЕРНИЯТ КОНСТИТУЦИОНАЛИЗЪМ НА БАЛКАНИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История”

Е-mail: kostapaev@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Създаването на балканските конституции е закономерно явление в резултат на настъпилите през XVIII и XIX век промени в социално-икономическото развитие на балканските народи. Силно отражение върху първите конституционни проекти и действащи конституции оказват конституциите на Франция от 1791, 1793 и 1795 г., а по-късно Белгийската и Датската конституции от 1831 и 1849 г. Същевременно ранните балкански конституции – гръцки, румънски и сръбски, са модел и източник на рецепция от другите балкански страни. В този смисъл изучаването на балканските конституции през XIX и първата половина на XX век (до Втората световна война) е изключително полезно за студентите при изучаването на историята на конституционализма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Идеите на модерният конституционализъм на Балканите в края на XVIII и началото на XIX век. Ранните конституции на Йонийските острови. Конституциите на Гърция. Конституционализмът в Румъния. Сръбските конституции и конституциите на Югославия. Конституциите на Османската империя и републиканска Турция. Търновската конституция: създаване и основно съдържание и историческо развитие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината *Модерния конституционализъм на Балканите XIX-XX век* се осъществява чрез лекции. Формирането на оценката става на базата на текуща оценка и писмен изпит. Текущата оценка се формира още на основата на: посещение на лекции, изготвянето на доклади по различни теми, писането на есета и други. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции, становища и библиография по въпроса; умения за самостоятелен научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми; познаване на дискуссионните въпроси.

ИСТОРИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ЕВРОИНТЕГРАЦИЯТА

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: т. к.; изпит

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История”

Е-mail: kostapaev@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс е предназначен основно за студентите от специалност „Архивистика и информационна сигурност“. Чрез него те се запознават с главните аспекти на европейската интеграция, с проблемите, възникващи в тази връзка пред историческото образование, с изучаването на нови тематични направления и области като историята на ежедневиия живот, интеркултурни взаимодействия, ментална история и т. н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Начало и развитие на европейската интеграция през втората половина на XX век. Главни европейски институции и техните функции. Европейската интеграция и преустройството на българското образование. Основни тенденции в развитието на историческото образование в Западна Европа до 90-те години на XX век. Трансформациите в Източна Европа в кр. на 80-те и нач. на 90-те години на XX век и отражението им върху развитието на историческото образование. Създаване, цели и дейност на ЕВРОКЛИО. Проектът “Европа в училище” и учебната програма “Европейски уроци” – основни цели и задачи. Европейски стандарти на учебниците по история. Европейски измерения на учебните програми по история. Новите учебни програми по “история и цивилизация”. Мястото на националната история в контекста на евроинтеграцията. Локалната история в училищното обучение. Историята на ежедневиия живот в учебните програми. Нови методически алтернативи пред обучението по история. Обучението по история и новите информационно-комуникационни технологии.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина *Историческото образование и европейската интеграцията* съгласно учебния план се осъществява главно чрез лекции. Лекциите са представени под формата на мултимедийни презентации и са придружени със схеми и други графични изображения. Това създава отлични предпоставки за коментари и дебати по различни въпроси. Формирането на оценката става на базата на текуща оценка и писмен изпит. Текущата оценка се формира на основата на: посещение на лекции, изготвянето на доклади по различни теми, писането на есета, реферати и др. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции, становища и библиография по въпроса; умения за самостоятелен научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми; познаване на дискуссионните въпроси.

КЛАСИЧЕСКИ ЕЗИК (СТАРОГРЪЦКИ ИЛИ ЛАТИНСКИ)**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** II**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Катедра „Етнология и балканистика”, Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Силвия Георгиева, катедра „Славистика и Балканистика”

E-mail: silvial@swu.bg**Анотация:**

Курсът по класически (старогръцки или латински) език за специалностите История, История и археология и Архивистика и информационна сигурност се състои от 30 часа лекции, през които въз основа на интерактивния метод се преподава и упражнява основният материал от граматиката на съответния класически език, превеждат се текстове със средно трудно ниво, дискутират се културно-историческите, литературни и философски реалии от Античността и Средновековието, зададени в превеждания материал

Основните цели на курса са: да се проследи влиянието на старогръцкия език и неговото историческо развитие спрямо българския език, култура и литература; да разшири

общолингвистичния кръгзор на студентите; да съдейства за изработването на научен подход към съвременните езици; да предостави лексическия минимум, съставен от най-често употребяваните думи, явяващи се в същото време особено продуктивни за образуване на речниковия състав в съвременен български език, съвременен гръцки, европейските езици, и международната лексика; да даде сведения /чрез превод на оригинални текстове/ за историята, културата и литературата на Античността и Средновековието; да се подчертае влиянието на класическия – съответно гръцки или латински, език и култура върху развитието на балканските народи, култури и религия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на електронни ресурси и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 70:30.